

**PROGRAMA ELECTORAL  
MÉS PER MALLORCA  
2019-2023**

**PARLAMENT  
I CONSELL**

**MÉS**



# PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

## #ElCanviContinua

### *I. Mallorca Social*

|                                          |         |
|------------------------------------------|---------|
| Habitatge                                | pàg. 7  |
| Feminismes                               | pàg. 11 |
| Serveis socials                          | pàg. 17 |
| Educació                                 | pàg. 23 |
| Salut                                    | pàg. 29 |
| LGTBI+                                   | pàg. 33 |
| Gent gran                                | pàg. 36 |
| Joventut                                 | pàg. 39 |
| Esports                                  | pàg. 43 |
| Solidaritat internacional i Drets Humans | pàg. 46 |

### *II. Mallorca Sostenible*

|                                                             |         |
|-------------------------------------------------------------|---------|
| Economia                                                    | pàg. 51 |
| Agricultura, ramaderia i pesca                              | pàg. 59 |
| Mobilitat, energia i canvi climàtic                         | pàg. 64 |
| Aigua i residus                                             | pàg. 70 |
| Biodiversitat, espais naturals, territori i benestar animal | pàg. 74 |

### *III. Mallorca Sobirana*

|                                                   |         |
|---------------------------------------------------|---------|
| Administració pública                             | pàg. 81 |
| Sobirania i acció exterior                        | pàg. 87 |
| Participació i transparència                      | pàg. 91 |
| Llengua, cultura, memòria democràtica i patrimoni | pàg. 96 |



**I.**  
**Mallorca**  
**Social**

**MH'S**

# HABITATGE

La Llei d'habitatge, aprovada recentment, és una llei valenta i capdavantera. Les mesures que conté sobre la mobilització dels habitatges buits, les obligacions als grans tenidors, els serveis d'acompanyament, el Pla d'habitatge per a 5.000 persones, la política d'habitatge lloguer social i la referència al dret subjectiu són passes cap endavant que mostren que l'accés a l'habitatge ha estat, i continua sent, un objectiu prioritari dels governs dels acords pel canvi des del primer moment. Cal destacar i recordar l'Oficina Antidesnonaments de Palma, l'increment dels pressupostos anuals en matèria d'habitatge, els ajuts al lloguer, etc.

Les dinàmiques socioeconòmiques globals a les quals estan sotmeses les Illes Balears fa que totes aquestes mesures no siguin suficients i sigui imprescindible impulsar i reclamar l'accés a l'habitatge, un tema prioritari i essencial per a la gent, en el nostre territori. Si no es duu a terme una òptima regulació, el benestar de les persones depèn de factors externs que no podem controlar.

A les nostres illes l'habitatge suposa el 43 % de la renda familiar. Els sous precaris no poden arribar a una mínima estabilitat per garantir l'accés digne a l'habitatge per una majoria de persones. La situació actual de pujada de lloguers i de sous precaris és insostenible. Es fa necessari un 'pla de xoc' de finançament que deixi enrere les polítiques intermitents en matèria d'habitatge.

Hem de ser capaços de posar sobre la taula mesures transformadores pel futur, sobretot quan la realitat no és beneficiosa per a les persones ni el territori.

## *Mesures de limitació dels preus de lloguer i d'accés a un habitatge accessible*

1. Demandarem una reforma immediata de la Llei d'Arrendaments Urbans (LAU) que contempli, com a mínim referenciar el màxim d'actualització de rendes a l'IPC i l'ampliació de la durada ordinària de contractes de 3 a 5 anys, en el cas de persones físiques que siguin propietàries, i de 7 anys si són persones jurídiques.
2. Promourem limitar l'increment del preu de lloguer o del preu màxim de lloguer d'un nou pis que entra al mercat, tot dotant als municipis de la capacitat de determinar, de forma temporal, àrees de mercat tens per increments de rendes abusives de lloguer d'habitatge habitual que impedeixen l'accés a l'habitatge mitjançant un lloguer assequible. L'objectiu és garantir la possibilitat d'intervenció pública en el cas de rendes abusives amb una llei específica amb instruments sancionadors, en què el preu de lloguer del nou contracte no pugui pujar més d'un 10 % de la mitjana de preu dels últims quatre anys de l'àrea on estigui ubicat l'habitatge que s'estableixi com a índex general de la zona.
3. Implementarem que en les noves construccions, no afectades per la regulació de l'article 37.1 de la Llei d'urbanisme de les Illes Balears, es considerin percentatges mínims d'habitatge assequible (per exemple, un mínim d'1 de cada 3 habitatges en el cas de més de 2.000m<sup>2</sup> o de 2 de cada 3 en el cas de més de 5.000m<sup>2</sup>), amb un preu mitjà entre el preu de mercat i el social.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

4. Implantarem estadístiques periòdiques dels preus de referència dels lloguers d'habitatge lliure a tot el territori de les Illes Balears i amb major periodicitat en àrees de mercat tensat amb imports de lloguer abusius.
5. Establirem incentius als bons arrendadors per fixar preus de lloguer accessibles (un preu mitjà entre el preu de mercat i el social) per fomentar contractes de llarga durada i lloguers assequibles, amb l'increment de la desgravació progressiva dels impostos sobre les rendes.
6. Treballarem per garantir i assegurar un allotjament digne per a totes les persones, independentment de les seves condicions socials, econòmiques o de salut, especialment pel que fa al dret al reallotjament de les persones desnonades per causes sobrevingudes.
7. Fomentarem els contractes de llarga durada, establirem mesures de control de preus i dotarem de seguretat contractual a ambdues parts, especialment amb criteris socials.
8. Facilitarem models d'habitatge concordes a les necessitats de les persones i de les famílies: rendes protegides, cooperatives, habitatges col·lectius o tutelats i un reciclatge adequat dels edificis existents, revisant els criteris d'ús i de grandària dels habitatges.
9. Millorarem la gestió i el control dels habitatges públics, tot garantint preus de lloguer que no superin el 25 % dels ingressos, l'abonament de les rendes quan són justes i establirem mesures de protecció enfront dels desnonaments de les persones quan els habitatges han estat finançats, directament o indirectament, amb doblers públics.
10. Exigirem que abans d'iniciar-se un expedient de desnonament o de casos d'impagament s'hagi de notificar als serveis socials municipals o a l'Oficina Antidesnonaments, o l'equivalent si n'hi ha, per tal que puguin proposar un procés de conciliació o prestar ajuda a la família afectada, una vegada estudiat el seu cas.
11. Impulsarem mesures per a majors de 65 anys o per a les persones amb més d'un 60 % de discapacitat, que faci més de 15 anys que resideixen en un habitatge, per tal d'evitar-ne el desnonament.
12. Reclamarem una major penalització de les accions delictives d'assetjament immobiliari.
13. Elaborarem guies informatives de mesures destinades a les persones i a les famílies amb risc de perdre l'habitatge habitual adquirit amb un préstec hipotecari i a les persones i a les famílies amb risc de perdre l'habitatge habitual de lloguer en l'àmbit del servei d'acompanyament que estableix la Llei d'habitatge, en col·laboració amb entitats que lluiten contra els desnonaments.

### ***Mesures contra la gentrificació i l'especulació del parc d'habitatges existent***

14. Incrementarem els ajuts a la rehabilitació privada, atorgats principalment als barris de rendes més baixes, amb la condició del manteniment de la propietat o al lloguer per preus taxats, impulsant l'equivalent a un Pla de Barris al conjunt de les Illes Balears.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

15. Impulsarem la derogació de les disposicions de la Llei d'emprenedors estatal, que obre la porta als estrangers per aconseguir visat i autorització de residència, a canvi de l'adquisició d'habitatges de més de 500.000 €.
16. Promourem incrementar, amb la finalitat de destinar més ingressos a habitatge social, la quota de l'IBI en un 50 % (amb la bonificació als residents d'un 50 %) als sectors en què s'ha dut a terme una inversió pública en espai públic i equipaments, per destinar-les a polítiques d'habitatge assequible. Prioritzarem les actuacions en el sector, barri o districte, així com estudiarem recàrrecs als edificis inadequats, els que mantenen un profit superior al que els atorga l'actual planejament, als edificis fora d'ordenació, i a tots els edificis no agraris en sòl rústic.
17. Reforçarem la creació d'un parc públic d'habitatge mitjançant la cessió obligatòria del parc d'habitatge desocupat de grans tenidors, i reclamarem a l'Estat el suport administratiu necessari amb les comunitats autònomes i les respectives normatives.
18. Plantejarem augmentar la quota mitjana de l'IBI en un 50 % als habitatges buits (més de dos anys sense habitar) i un augment de la quota mitjana de l'IBI en un 25 % als habitatges no principals, en els quals no hi ha cap empadronament.
19. Instarem a revisar la fiscalitat sobre l'habitatge, especialment sobre les societats patrimonials, incloses les SOCIMI (societats cotitzades anònimes d'inversió al mercat immobiliari), exemptes del pagament de l'impost de societats amb una bonificació del 95 % de l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, per fomentar l'habitatge assequible i dotar l'administració de majors recursos per desenvolupar les polítiques d'habitatge necessàries.
20. Impulsarem la modificació de la disposició addicional quinzena de la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seva internacionalització, i de totes les reformes legals necessàries per a la derogació immediata de l'índex de referència de préstecs hipotecaris com a tipus oficial de referència, per considerar que l'IRPH és opac, influenciable per les entitats, no representatiu del mercat, perjudicial per als consumidors i que ha de ser considerat abusiu.
21. Exigirem incrementar els recursos judicials per donar una resposta ràpida i adequada al col·lapse de les demandes per clàusules sòl.

### **Mesures de planificació i finançament**

22. Fixarem un compromís pressupostari anual en polítiques d'habitatge, segons les necessitats previstes al corresponent Pla d'Habitatge municipal o supramunicipal, per equiparar les polítiques d'habitatge a les de sanitat o educació.
23. Implantarem que totes les noves mesures recaptatòries per fer front a l'especulació immobiliària han de tenir com a objectiu finalista la inversió en polítiques d'habitatge.
24. Instarem al Govern estatal a fer les modificacions necessàries perquè el superàvit pressupostari i el consegüent romanent de tresoreria municipal es puguin destinar a finançament de programes d'habitatge públic assequible, mitjançant la modificació de la

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

disposició addicional sisena de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, i la disposició addicional setzena del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.

25. Inclourem la figura de Pla d'Habitatge municipal o supramunicipal a la Llei d'Habitatge, per tal de planificar de forma òptima les necessitats d'habitatge i els diferents tipus d'oferta en relació al planejament urbanístic previst a executar i a les necessitats socials de cada moment. L'objectiu és que el planejament urbanístic, procés de projecte i execució d'habitatge estiguin coordinats amb les necessitats del nombre d'habitatges i de les tipologies previstes en els estudis demogràfics i en la memòria social.

26. Incentivarem i establirem el marc legal i els recursos òptims al Pla d'Habitatge per a les cooperatives d'habitatge, amb els joves i jubilats com a eixos prioritaris.

27. Revisarem el Pla d'Habitatge que estableix la Llei d'habitatge de les Illes Balears amb l'objectiu d'ampliar els parcs d'habitatge públics fins a una escala significativa que permeti incidir en el problema real de l'habitatge balear. Si és possible, farem que s'acceleri el termini previst de 10 a 5 anys.

28. Promourem l'establiment de les densitats residencials d'acord amb els criteris d'urbanisme sostenible, per tal de garantir la densitat mínima que permeti fomentar l'urbanisme de proximitat, la mescla d'usos i la ciutat compacte. Qualsevol augment de densitat es destinarà a les diferents modalitats d'habitatge assequible que justifiqui la memòria social corresponent (habitatge de protecció oficial, habitatge cooperatiu, habitatge dotacional, etc.).

29. Equipararem, si escau i previ acord del Ple municipal, les necessitats d'habitatge públic al mateix nivell que els equipaments sanitaris, docents o assistencials, tal com recull el Decret llei 1/2018. Entre les accions permeses cal destacar, per una banda, la qualificació directa com a habitatge públic en sòl urbà o urbanitzable i, per l'altra, la classificació i l'expropiació directa com a habitatge públic en sòl rústic, en les trames urbanes inacabades.

### ***Mesures de millora i ampliació de l'habitatge públic***

30. Avaluarem els mecanismes públics d'habitatge (IBAVI, serveis municipals d'habitatge, fons de reserva de les fiances, plans d'habitatge, etc.) per assegurar que siguin gestionats eficaçment al servei de la necessitat real d'habitatge.

31. Defensarem l'habitatge protegit HPO existent per assegurar-ne l'ús per a les persones per a les quals van ser creades, exercint el dret de tempteig i retracte en el cas de venda per

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

import inferior al de mercat i/o sempre que l'habitatge sigui adequat per al lloguer protegit i la implantació d'una inspecció sistemàtica abans que prescrivin els drets de l'administració.

Elaborarem un programa específic dins el Pla d'Habitatge per adquirir i rehabilitar habitatges buits per incorporar-los al parc d'habitatge públic i per dedicar-los a lloguer social, prèvia taxació pública per establir un preu mitjà i preus màxims per zones. S'hi han d'incloure criteris de superfícies mínimes i màximes (entre 50 i 80 m<sup>2</sup>, per exemple), municipis i àrees prioritàries, que siguin habitatges plurifamiliars, pisos inferiors a tercera planta si no disposa d'ascensors, que compleixin els mínims d'habitabilitat o siguin adaptables, amb rebaixa del preu d'adquisició per cobrir la reforma.

# **FEMINISMES**

Durant la legislatura que ara acaba s'han produït importants avenços en matèria d'igualtat.

En primer lloc, i a proposta de MÉS per Mallorca, que el dirigeix, l'Institut Balear de la Dona passà a dependre de la Conselleria de Presidència, per tal d'assegurar la transversalitat de les polítiques d'igualtat.

El juliol de 2016 aprovàrem la Llei autonòmica d'igualtat de dones i homes i ja s'han creat la Comissió d'Igualtat de Gènere i l'Observatori d'Igualtat i les conselleries en van implementar l'articulat corresponent.

S'ha impulsat el Pacte social contra les violències masclistes que implica administracions, entitats i ciutadania.

Des de molts ajuntaments, amb coordinació amb l'IBDona, s'han impulsat les taules de coordinació per a la prevenció i l'abordatge de les violències masclistes.

Hem fet efectives les transferències en matèria d'igualtat als consells insulars, tal com marca l'Estatut d'autonomia.

A MÉS per Mallorca tenim clar que la igualtat, el feminisme, s'ha de treballar de manera transversal, interseccional i participada.

Consideram que per aconseguir una societat més igualitària, la coeducació i la formació són imprescindibles, així com la corresponsabilitat.

Presentam un programa en el qual manifestam el nostre compromís amb accions que garanteixin la participació plena de les dones en tots els àmbits (econòmic, laboral, cultural, esportiu...) i per accions de suport a les dones com a col·lectiu vulnerable.

Durem a terme polítiques de tolerància zero davant qualsevol mostra de violència masclista, reforçarem les campanyes de prevenció i els mitjans d'atenció a les víctimes.

També ens comprometem a reforçar les estructures d'igualtat en les institucions i el desenvolupament ple de la Llei autonòmica 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.

## ***Igualtat***

1. Desenvoluparem la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
2. Mantindrem i reforçarem l'IBDona.
3. Prioritzarem que l'Observatori d'Igualtat treballi per assegurar l'absència de continguts sexistes i discriminatoris en tots els mitjans i impulsarem la presentació

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

d'accions de cessació i rectificació contra publicitat i continguts sexistes. Inclourem el cost econòmic del treball invisible domèstic i familiar per saber-ne el valor real

4. Aplicarem una política de tolerància zero amb la violència masclista i dotarem de pressupost suficient les campanyes de sensibilització i prevenció, i la formació i atenció a les víctimes i assegurarem l'atenció a la dona i als fills sense necessitat d'haver interposat denúncia, també assegurarem els serveis d'acompanyament.

5. Durem a terme una campanya continuada de sensibilització sobre el tràfic i l'explotació sexual de les dones, incidirem en la seva inserció laboral i fomentarem la coordinació entre les forces de seguretat, l'Administració i les entitats que hi treballen i en la formació de tots els agents que participen en la protecció de les dones víctimes d'explotació sexual i tràfic.

6. Donarem suport i canalitzarem els processos i recerques en matèria de deconstrucció dels models masculins tradicionals hegemònics.

7. Impulsarem polítiques i projectes que afavoreixin l'apoderament i l'autoestima de les dones tant individualment com col·lectivament.

8. Potenciarem el Consell de les Dones.

9. Promourem una xarxa de municipis per la igualtat amb col·laboració interinstitucional.

### **Administració pública**

10. Mantindrem el coneixement de la normativa estatal i autonòmica en matèria d'igualtat en els temaris per accedir a la funció pública. Seguirem potenciant la formació en igualtat per a tot el personal empleat públic.

11. Assegurem l'ús no sexista del llenguatge i de la imatge dins totes les administracions públiques.

12. Introduïrem la perspectiva de gènere en les polítiques públiques amb la promoció d'àrees d'igualtat a cada conselleria i organismes autònoms i amb la creació i la dotació de les unitats d'igualtat, tal com preveu la llei autonòmica d'igualtat.

13. Atendrem el principi de paritat de dones i homes en els nomenaments i designacions dels càrrecs de responsabilitat que corresponguin a les autoritats autonòmiques, insulars i municipals i a les lliures designacions.

14. Mantindrem i millorarem les clàusules socials en la contractació pública

### **Economia, treball i habitatge**

15. Continuarem avançant cap a uns pressuposts públics amb perspectiva de gènere.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

16. Es durà a terme una vigilància especial sobre les condicions de les ofertes laborals adreçades a dones, especialment les referides a treball domèstic i cures.
17. Impulsarem el debat, la coordinació i l'intercanvi d'experiències per posar en pràctica noves formes d'organitzar el temps i els usos de la ciutat, el treball, el comerç, la cultura, l'oci, l'esport i els serveis en general. Potenciarem campanyes per a la corresponsabilitat dels membres de la unitat familiar en totes les tasques.
18. Combatrem l'assetjament immobiliari del qual són víctimes majoritàriament les dones soles.
19. Facilitarem l'accés als programes de formació i inserció laboral per a dones migrades i crearem programes d'autocupació i convalidació de títols universitaris.
20. Durem a terme polítiques actives de feina. Crearem programes específics d'inserció laboral i millora de treball per als caps de famílies monoparentals. Establirem programes de suport i inserció sociolaboral per a dones en especial risc de vulnerabilitat, dones joves sense feina i fora del sistema educatiu, dones migrades, dones trans-sexuals o dones mares perquè puguin reintegrar-se al mercat de treball.
21. Inclourem acords amb les entitats financeres per dotar crèdits i microcrèdits per potenciar les iniciatives empresarials de les dones.

### **Educació**

22. Incorporarem la coeducació com a objectiu del sistema educatiu. Crearem una Direcció General de Coeducació dins la Conselleria d'Educació, que treballi en un Pla Estratègic de Coeducació, amb el respecte a la diversitat sexual i a la identitat de gènere, com a eix principal. Promourem la formació afectivosexual en tots els nivells de l'ensenyament obligatori des de l'àmbit tutorial. Recuperarem els convenis amb entitats i ONG.
23. Donarem suport a la formació de comissions de coeducació als centres, a la igualtat d'oportunitats i de tracte en els plans i projectes i en les memòries dels centres.
24. Impulsarem la creació i la continuïtat de màsters específics d'estudis sobre igualtat, dones i gènere.
25. Promocionarem els grups de recerca de dones a la universitat, la investigació de les dones i sobre les dones i difondrem i promocionarem els treballs de recerca científica duts a terme per dones en tots els àmbits.

### **Gent gran**

26. Promourem campanyes de prevenció, detecció i atenció de la violència masclista en dones grans als centres de trobada de gent gran, centres de salut, etc.
27. Es promouran accions per garantir temps i espais de descans per a les persones cuidadores.

## ***Llengua i cultura***

28. Promourem la paritat en la programació cultural i en els càrrecs de jurats, premis, concursos, etc.
29. Continuarem impulsant la recuperació de la memòria històrica de les dones mitjançant el suport a projectes i activitats que hi contribueixin.
30. Promourem la difusió de les creacions i produccions culturals femenines.
31. Durem a terme accions de sensibilització de la societat civil en la perspectiva de gènere i en el reconeixement de les aportacions i els sabers de les dones.
32. Durem a terme accions específiques per afavorir la visibilització de la realitat intercultural de les dones.
33. Promourem i donarem suport als estudis que aportin propostes per superar l'androcentrisme i el sexisme en l'àmbit de la cultura.
34. Elaborarem i difondrem reculls de bones pràctiques en l'àmbit de la programació cultural.

## ***Medi ambient***

35. Fomentarem el debat obert sobre quines illes volem des d'una perspectiva de gènere. Treballarem per una consciència ambiental, que posi de manifest les relacions de dominació en el model de desenvolupament basat en l'antropocentrisme.
36. Adaptarem el transport públic a les necessitats existents perquè sigui còmode per a les persones que es desplacen amb cotxes de nadons, cadires de rodes, carros de compra, etc.
37. Que la sensibilització ambiental també integri les visions des del feminisme tal com ho treballa l'ecofeminisme.
38. Fomentarem models de ciutat o de pobles ecològicament més sostenibles, en què participin les dones, puguin prendre decisions i es puguin constituir com a col·lectiu de pressió.
39. Impulsarem que els materials destinats a promoure la consciència ambiental fomentin un llenguatge equitatiu i donin un paper rellevant a les dones.
40. Propiciarem la investigació sobre factors mediambientals que afecten directament les dones, especialment els agrotòxics (estructura molt similar als estrògens).

## ***Participació***

41. Impulsarem la participació de les dones en tots els àmbits de l'acció de govern amb les ONG, associacions, entitats i sindicats. En els processos de creació d'organismes

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

estables de participació, en tots els àmbits institucionals, tindrem presents les associacions i les entitats de dones.

42. Garantirem la plena participació de les dones en les festes populars.

43. Assegurarem la participació de les dones en la vida política, crearem mecanismes efectius de conciliació, com per exemple exercir el vot telemàtic en els òrgans de representació, i fomentarem la corresponsabilitat.

### Salut

44. Vetlarem per a un bon desenvolupament de la Llei 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs.

45. Impulsarem la formació i l'educació afectivosexual conjuntament amb associacions de dones i educadores.

46. Elaborarem un Pla Integral sobre la salut de les dones, que incorpori transversalment la perspectiva de gènere a la salut de les persones.

47. Reforçarem i millorarem programes d'informació, prevenció del càncer de cèrvix i mamari, informació i prevenció del VHI-Sida, programes de salut dedicats a dones grans i les dones que entren en la menopausa.

48. Facilitarem la interculturalitat en l'àmbit sanitari.

49. Seguirem els estudis sobre de l'ús de la vacuna del papil·loma humà i observarem les investigacions internacionals.

50. Formarem i informarem els professionals de la salut sobre els parts respectats i la lactància materna, i vetlarem pel compliment de la Llei 5/2003, de 4 d'abril, de salut de les Illes Balears, garantint el dret de les dones a decidir, entre d'altres, el part a casa.

51. Fomentarem els espais de trobada de les dones quant a la salut, com poden ser associacions de malalties, grups de prepart i postpart o grups de suport, entre d'altres.

52. Difondrem materials de prevenció i informació, especialment sobre la detecció precoç de malalties que afecten especialment les dones, com pot ser l'endometriosis.

53. Fomentarem materials educatius, investigacions i programes que combatin les malalties alimentàries.

### Serveis socials

54. Ampliarem els serveis d'atenció social a les dones grans i soles.

55. Promourem l'elaboració d'un pla integral d'oportunitats per a dones amb diversitat funcional.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

56. Desenvoluparem el Pla Autonòmic contra la Tracta de Dones i Nines per a l'Explotació Sexual a les Illes Balears aprovat el 2019.

57. Desenvoluparem plans específics per abordar les necessitats dels col·lectius amb més taxa de risc de pobresa, les nines menors de 16 anys, les famílies monoparentals i les dones de més de 64 anys.

### ***Solidaritat internacional***

58. Promourem campanyes de sensibilització sobre el tràfic de persones, especialment amb fins d'explotació sexual de dones i nines, adreçades a tota la societat.

59. Donarem suport a programes dedicats específicament al desenvolupament de la igualtat i apoderament de les dones a tots els països que siguin objecte d'activitats finançades amb doblers públics.

60. Inclourem clàusules en la contractació administrativa que impedeixin l'adquisició de productes a països on no es respectin els drets de les dones.

### ***Esports***

61. Continuarem amb la promoció de programes de suport i visualització de les dones en tots els àmbits dels esports.

# **SERVEIS SOCIALS**

En els darrers quatre anys s'ha desenvolupat una política de serveis socials que s'ha centrat a donar resposta a les necessitats de les persones més vulnerables, fonamentada a incrementar l'eficiència dels recursos disponibles, en la millora de la gestió, i en l'augment del pressupost disponible per arribar a més persones. Això ha permès:

- Augmentar la població dependent atesa, fent front a la demanda dels nous perfils que han accedit al sistema.
- Reforçar els serveis socials comunitaris gestionats pels ajuntaments, amb un creixement pressupostari de més del 25 %.
- Definir i posar en funcionament els serveis per a persones amb diagnòstic de salut mental.
- Atendre les situacions de pobresa extrema, amb la renda social garantida, alhora que s'ha mantingut la renda mínima d'inserció.
- Definir serveis i atendre persones incapacitades.
- Desenvolupar programes d'emancipació per a joves amb mesures de tutela administrativa.
- Reforçar els programes per a menors amb mesures judicials.
- Augmentar el nombre de places residencials i de centre de dia, amb la construcció de residències i centres de dia, amb els concert de places residencials i contractant més atenció domiciliària.

Al mateix temps s'ha desenvolupat la normativa que defineix els serveis i s'han definit línies de col·laboració específiques amb el Tercer Sector Social.

Per una altra banda, la recuperació econòmica no ha afectat tota la població. Hi segueix havent situacions i col·lectius vulnerables, la taxa de risc de pobresa segueix sent massa elevada per deixar de desenvolupar polítiques de redistribució que cohesionin la nostra societat.

Per tal de continuar amb la reducció de les desigualtats i avançar en la justícia social, es fa necessari millorar l'atenció als ciutadans i facilitar una major coordinació dels serveis socials amb altres sistemes d'atenció, com el de salut, educació, justícia i habitatge. Per aconseguir-ho MÉS per Mallorca es compromet a desenvolupar les actuacions següents:

## **Garantirem el dret a l'accés als serveis socials**

1. Garantirem la continuïtat dels serveis públics de serveis socials malgrat les limitacions imposades per la Llei 27/2013 de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

2. Dotarem progressivament unitats de treball social (cada 5.000/7.500 usuaris) gestionades pels municipis en coordinació amb el Govern: els serveis d'informació, valoració, assessorament, intervenció comunitària i derivació cap als serveis socials.
3. Crearem més equipaments dirigits a dependència, infància, adolescència i famílies en col·laboració amb els ajuntaments i les entitats del Tercer Sector Social.
4. Implantarem sistemes de qualitat en la gestió dels serveis socials públics.

### **Programes d'Inclusió Social**

5. Seguirem apostant per la prevenció comunitària. Essent conscients que les polítiques en matèria de prevenció són molt més eficients i eficaces, tant socialment com econòmicament, continuarem posant més recursos en l'àmbit dels serveis socials comunitaris bàsics.
6. Vetlarem perquè les polítiques de lluita contra l'exclusió social incideixin en l'atenció des d'una perspectiva de foment de l'autonomia personal, dels vincles relacionals, de reducció de danys i d'enfortiment de les capacitats personals i socials. Per a això, consolidarem i ampliarem nous serveis implementats aquesta legislatura:
  - Servei especialitzat d'inserció social i laboral
  - Servei de formació per a la inserció sociolaboral
  - Servei de teràpia ocupacional
  - Servei de capacitació per a la inserció
7. Seguirem impulsant una estratègia que ajudi a eradicar el fenomen del sensellarisme, amb metodologies innovadores i de gran impacte allà on es duen a terme. Per a això, consolidarem i ampliarem nous serveis implementats aquesta legislatura:
  - Servei Primer la llar (Housing First)
  - Servei Llar amb suport (Housing Led)
8. Construïrem nous equipaments adreçats a les persones en situació d'exclusió social i sense sostre, adequats a les seves necessitats amb infraestructures més accessibles, més integradores i més dignes.

### **Programes de protecció del menor**

9. Seguirem impulsant l'acolliment familiar, principalment per a infants de 0-6 anys, així com d'altres mesures alternatives a la institucionalització.
10. Seguirem augmentant i millorant el servei públic d'acolliment residencial (tant propi com concertat) per a menors en situació de desprotecció.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

11. Impulsarem que les declaracions de risc es facin des dels municipis amb recursos suficients i adequats.

### ***Lluita contra la pobresa***

12. Continuarem el desplegament de la Renda Social Garantida per tal de contribuir a reforçar el Sistema de garantia d'ingressos que dona cobertura a les situacions de necessitat econòmica. Incorporarem, durant la legislatura, el perfil de persones que viuen soles de 25 a 45 anys, que és el darrer grup poblacional que està pendent d'incorporació. Augmentarem la quantitat econòmica mensual per a famílies amb més de dues persones, especialment les que tenen menors.
13. Augmentarem els recursos i normalitzarem les prestacions econòmiques per a situacions de necessitat i urgència, gestionades pels serveis socials municipals.
14. Definirem els protocols d'atenció entre els serveis socials i els serveis d'ocupació per augmentar l'eficàcia de les intervencions i facilitar la inserció laboral de les persones en risc d'exclusió social.
15. Mantindrem el fons d'emergència social als centres escolars.

### ***Millorarem i potenciarem els serveis d'atenció a les persones majors amb dependència***

16. Estendrem els serveis de promoció d'autonomia personal en l'àmbit municipal.
17. Estendrem el servei d'ajuda a domicili per a persones amb dependència al conjunt dels municipis de les Illes.
18. Augmentarem les places residencials i de centres de dia dins la Xarxa Pública d'Atenció a la Dependència.
19. Augmentarem els serveis i recursos en front de les prestacions econòmiques, tal com estableix la Llei de dependència.
20. Treballarem per millorar l'atenció directa a les famílies cuidadores dins el servei d'atenció a la dependència.
21. Crearem i posarem en marxa la xarxa de transport per a usuaris dels serveis de dependència que fan ús d'un centre de dia municipal.
22. Ampliarem l'horari dels centres de dia per a caps de setmana i festius.
23. Reduirem el cost del copagament del centres de dia per a persones majors amb dependència.
24. Crearem el servei de descans per a familiars cuidadors de persones majors amb dependència a les llars.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

25. Subvencionarem l'adaptació dels sanitaris a les llars on resideixen persones majors amb dependència.

### ***Millorarem els serveis d'atenció a les persones amb discapacitat***

26. Estendrem els serveis de promoció de l'autonomia personal i d'acompanyament per a les persones amb discapacitat.

27. Augmentarem les places residencials, de centres de dia, de centres ocupacionals, d'habitatges supervisats i tutelats. Aquests serveis seran de gestió pública i concertats amb el Tercer Sector, mitjançant un pla de finançament.

28. Prioritzarem el col·lectiu de persones amb discapacitat física, atès que és un dels col·lectius amb menys serveis i programes a la nostra comunitat autònoma.

### ***Serveis dirigits a persones amb diagnòstic de salut mental***

29. Consolidarem la xarxa d'atenció a les persones amb diagnòstic de salut mental i ampliarem els serveis de centres ocupacionals i habitatges supervisats i tutelats, de gestió pública i concertada mitjançant un pla de finançament.

30. Crearem el servei d'acompanyament per a persones amb diagnòstic de salut mental.

31. Definirem els protocols de coordinació entre salut, educació i serveis socials per prestar una millor atenció a les persones amb diagnòstic de salut mental i als familiars.

### ***Desenvoluparem els programes i serveis d'infància i adolescència***

32. Desenvoluparem la Llei d'infància i adolescència de manera progressiva i conjunta amb els ajuntaments de Mallorca. Reforçarem la xarxa de serveis municipals per gestionar les declaracions de risc i els programes comunitaris per a infants i adolescents des dels municipis, amb el compromís d'incorporar-hi entre 50 i 60 nous professionals.

33. Potenciarem els programes d'intervenció comunitària, especialment els vinculats a millorar les competències familiars i l'atenció a les llars.

34. Redefinirem programes com el Servei d'ajuda a domicili de caire social, i prioritzarem el treball amb la infància i l'adolescència.

35. Desenvoluparem l'actual decret de promoció de l'autonomia personal per als menors amb discapacitat de 6 a 12 anys.

36. Continuarem ampliant la xarxa d'atenció primerenca, aproximant els serveis al domicili.

## ***Fomentarem el suport a l'atenció a les persones amb situació de vulnerabilitat***

37. Definirem programes específics per a persones amb diagnòstic de salut mental i en situació d'exclusió social.
38. Garantirem la teleassistència per a les situacions següents: persones majors de 85 anys que visquin soles i persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 65 % i que visquin soles.
39. Prioritzarem el servei d'ajuda a domicili per a les situacions següents: famílies amb declaració de risc; persones amb dependència quan el cuidador familiar és una persona major o amb característiques especials; persones valorades amb un 65 % de discapacitat que viuen soles o amb persones grans; famílies monoparentals amb menors en risc d'exclusió social, i persones judicialment incapacitades que viuen soles.
40. Mantindrem la Renda d'emancipació per a joves extutelats i ampliarem els programes individuals d'atenció, tot reforçant els serveis d'acompanyament i de pisos d'emancipació.

## ***Llei de famílies. Desenvolupament específic***

41. Activarem l'ajuda econòmica per a menors víctimes de la violència masclista.
42. Activarem tots els ajuts econòmics i tècnics per a les famílies monoparentals i les assimilades a famílies nombroses a la Comunitat Autònoma.
43. Regularem els ajuts per a la conciliació de la vida familiar per a les famílies en situació d'atenció prioritària (vulnerables, monoparentals, nombroses, etc.).

## ***Construïrem nous equipaments***

44. Continuarem i ampliarem el Pla de construcció de residències i centres de dia per a persones majors amb dependència, en col·laboració amb els ajuntaments.
45. Acabarem les obres de les residències de Son Martorell, Son Dureta i Marratxí, que seran de gestió pública.
46. Iniciarem un Pla de construcció de serveis per a distints col·lectius (discapacitats, salut mental, menors, etc.) en col·laboració amb el Tercer Sector Social, mitjançant un pla de finançament.
47. Construïrem un equipament nou per a les joves adolescents amb mesures judicials. Convertirem l'actual centre d'es Fusteret en un centre de dia per a adolescents infractors.
48. Continuarem treballant en pro de l'accessibilitat en les construccions públiques i privades.

### ***Donarem suport a les iniciatives del Tercer Sector***

49. Garantirem, mitjançant la concertació, la continuïtat dels programes i serveis del Tercer Sector a tots els àmbits: atenció social als jutjats, emancipació de joves tutelats, menors tutelats, serveis de protecció del menor, exclusió social, salut mental, persones amb característiques especials i/o dependents, prostitució, gent gran, per a tots els nivells d'atenció, incloent-hi la prevenció.
50. Incorporarem el Tercer Sector en el disseny de les polítiques i els programes existents, així com en el desplegament de nous equipaments.

### ***Reconeixement als professionals***

51. Oferirem formació permanent dirigida als professionals en relació amb les seves demandes i amb les necessitats de la població.
52. Impulsarem la presència dels professionals als espais de participació i consulta.
53. Donarem suport als professionals en situació de pressió i assetjament per part d'usuaris.

# EDUCACIÓ

Aquesta legislatura ha afrontat una tasca ingent de recuperació dels efectes devastadors del Govern Bauzá sobre el sistema educatiu.

Així, s'han recobrat les inversions en infraestructures i equipaments, s'ha incrementat el personal docent, s'ha treballat per estabilitzar les plantilles, s'ha reformat la formació contínua per vincular-la a la transferència al centre, s'ha augmentat la xarxa de centres integrats d'FP, s'ha promogut el consens amb l'elaboració del Model lingüístic escolar... En definitiva, aquesta legislatura ha posat les bases de la recuperació educativa i MÉS aspira a governar per desenvolupar els projectes iniciats i començar-ne de nous que la societat ens demana.

En un moment en què l'escola ha perdut l'exclusivitat com a espai de coneixement i d'aprenentatge, cal adaptar-se a un món canviant i donar eines a l'alumnat perquè sigui crític i creatiu. És necessari un canvi de cultura educativa on, mantenint la prioritat de l'escola pública, es modifiquin els rols del professorat i l'alumnat, però també del currículum perquè els aprenentatges siguin més significatius i competencials. Cal una nova mirada, determinar objectius realistes, plantejar la implantació de noves metodologies i recursos tecnològics, l'adequació d'espais i temps, l'organització dels centres...

Tot plegat, sense deixar de reivindicar les competències educatives, ara que bufen vents que en reclamen, de nou, la centralització. Des de MÉS defensam que les competències que l'Estatut vigent reconeix a les Balears són imprescindibles per a dur a terme el model educatiu que necessitam a les Illes i són la garantia per protegir-nos de les tendències limitatives o intervencionistes que en cada moment pugui adoptar l'Estat.

## Escola inclusiva

1. Proposarem una llei d'educació específica per a les Illes Balears que inclogui un finançament adequat del sistema educatiu, amb la finalitat de dotar-lo amb els recursos necessaris per desenvolupar un model de qualitat, gratuït i universal.
2. Continuarem aplicant criteris d'equitat en el repartiment de personal d'atenció a la diversitat i mesures i suports addicionals, segons les necessitats detectades a cada centre.
3. Consensuarem els protocols d'escolarització i augmentarem la dotació de recursos per assegurar una distribució equitativa de l'alumnat amb suport educatiu entre els centres sostinguts amb fons públics, tal com s'ha iniciat a certes localitats, d'acord amb criteris de proximitat respecte del domicili o lloc de feina de les famílies.
4. Prioritzarem el principi d'inclusió als nostres centres ordinaris de l'alumnat amb necessitats especials de suport educatiu (NESE).
5. Continuarem amb la reducció de ràtios en totes les etapes educatives.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

6. Continuarem incrementant els recursos destinats al suport educatiu als centres escolars per afavorir l'atenció individualitzada i garantir així que tot l'alumnat tengui cabuda dins el sistema educatiu.
7. Posarem en valor el Pla de convivència, consensuat amb la comunitat educativa, com a peça fonamental del funcionament dels centres educatius, amb la intenció que sigui un document viu que s'adapti a les necessitats canviants de cada centre.
8. Canviarem la normativa per potenciar l'autonomia dels centres docents, amb la finalitat de flexibilitzar-ne l'organització i facilitar la implantació de nous models didàctics (aprenentatge cooperatiu, treball per ambients o per projectes...).
9. Per facilitar l'accés universal a l'educació, seguirem incrementant el pressupost destinat als serveis i les activitats complementàries (transport, menjador, etc.).
10. Millorarem la coordinació del transport ordinari i l'escolar per facilitar la mobilitat de l'alumnat dels estudis obligatoris i postobligatoris, mitjançant la signatura de convenis amb les administracions competents.
11. Crearem un consorci amb les administracions pertinents per augmentar la xarxa d'escoles de 0-3 anys.
12. Potenciarem la igualtat de gènere com a principi essencial del sistema educatiu amb el reforçament de la figura de l'agent de coeducació a cada centre.
13. Promourem la formació afectivosexual i el respecte a la diversitat en aquest àmbit.
14. Potenciarem els consells escolars (autonòmic, insulars i municipals) com a veritables òrgans de participació de la comunitat educativa.
15. Fomentarem la coordinació entre les institucions competents per millorar l'atenció integral de la població escolar i per optimitzar l'aprofitament dels serveis comunitaris i també ampliarem la xarxa d'educadors socials.
16. Fomentarem la participació de les famílies i els estudiants en els òrgans de representació per avançar en l'estratègia de construcció de la comunitat educativa.

### **Xarxa educativa i infraestructures**

17. Construïrem nous centres educatius als municipis on hi hagi necessitats d'escolarització, amb la col·laboració dels ajuntaments corresponents, i consensuant l'actualització del Pla d'Infraestructures amb el conjunt de la comunitat educativa.
18. Eliminarem les barreres arquitectòniques que encara hi hagi als centres escolars per assegurar-ne l'accessibilitat de totes les persones amb mobilitat reduïda.
19. Condicionarem els centres destinats a l'educació de persones adultes de manera que s'adaptin a les necessitats específiques d'aquest col·lectiu (mobiliari, espais, recursos...).

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

20. Incrementarem els centres integrats, de manera que s'hi puguí cursar tot l'ensenyament primari i secundari.
21. Actualitzarem i agilitzarem els protocols entre la Conselleria i els ajuntaments per assegurar el bon manteniment dels equipaments educatius existents i per adaptar-los a les necessitats específiques de cada localitat.
22. Continuarem eliminant les plaques d'amiant de les instal·lacions educatives.

### ***Formació del professorat, innovació educativa i universitat***

23. Consolidarem el sistema de formació en centres vinculat a projectes per a la millora educativa que fomentin l'èxit educatiu, entès com la formació integral de l'alumne.
24. Continuarem ampliat la xarxa de centres de professorat.
25. Facilitarem la formació del professorat en competència tecnològica per impulsar una vertadera transformació de la cultura digital dels centres que repercuteixi en la millora de l'aprenentatge de l'alumnat.
26. Augmentarem la inversió en recursos informàtics, vinculada a les necessitats específiques de cada centre. En paral·lel, continuarem treballant per millorar la connectivitat de tots els centres.
27. Fomentarem l'intercanvi de bones pràctiques i la socialització de les experiències d'èxit, promourem la col·laboració entre centres innovadors i impulsarem programes formatius d'estada, observació i acció en altres centres educatius, tant de les illes com de l'Estat i de la Unió Europea, aprofitant les oportunitats que ofereixen els programes d'intercanvi.
28. Recuperarem les llicències d'estudis vinculades a la transferència efectiva del coneixement als centres educatius.
29. Promourem una major valoració de les retribucions del personal docent vinculades a la participació, aprofitament i transferència de la formació en centres.
30. Instaurarem la figura dels equips impulsors de formació a tots els centres educatius.
31. Augmentarem el nombre de programes formatius intercentres entre primària i secundària, com també programes d'orientació educativa i de tutorització.
32. Millorarem les pràctiques formatives de la formació inicial del professorat, juntament amb la UIB, i establim centres de referència de pràctiques tant d'infantil i primària com de secundària.
33. Implantarem el nou sistema d'accés als estudis de grau d'infantil i primària i en consolidarem els canvis iniciats, alhora que reformarem el màster de formació del professorat per incorporar-hi un plantejament més pràctic, actitudinal i competencial.

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

34. Potenciarem una major valoració de la fase de pràctiques del sistema d'accés a la funció pública vinculada a la formació i transferència en els centres educatius mateixos.
35. Potenciarem l'oferta dels camps d'aprenentatge i altres programes que fomentin el coneixement del l'entorn natural de les Illes Balears, conjuntament amb les administracions locals.
36. Reduirem les taxes acadèmiques per accedir a l'educació universitària.
37. Promourem ajudes per als estudiants universitaris que s'han de desplaçar fora de la seva illa de residència per poder cursar estudis.
38. Fomentarem la col·laboració entre la universitat i les conselleries pertinents per finançar accions formatives per millorar la tasca docent en l'àmbit universitari.
39. Durem a terme les accions del Pla Estratègic per a l'Educació de Persones Adultes 2018-2023 per potenciar la tasca que duu a terme la xarxa de CEPA en col·laboració amb tots els agents implicats i ampliarem i reforçarem aquesta xarxa en l'àmbit comarcal i de barri a Palma.
40. Seguirem desenvolupant el pla de formació del professorat consensuat amb la comunitat educativa, que inclou com a línies prioritàries les metodologies d'aprenentatge, la convivència i l'educació emocional, la gestió d'equips i la coordinació docent, l'educació inclusiva, la millora de les competències lingüístiques, les TIC i la competència digital, l'actualització científica, tècnica i de col·lectius específics i la comunitat educativa i d'aprenentatge.
41. Desenvoluparem el Pla Estratègic de Coeducació de les Illes Balears.

### *Model lingüístic*

42. Vetlarem perquè la llengua catalana sigui la llengua vehicular del sistema educatiu i mantindrem l'ensenyament en català en, almenys, un 50 % de les activitats docents i complementàries, en coherència amb el Model lingüístic escolar.
43. Augmentarem la xarxa de dinamitzadors lingüístics destinats a revitalitzar l'ús oral de la llengua catalana entre l'alumnat dels centres educatius.
44. Reformarem la normativa que regula els programes d'acolliment lingüístic i cultural per fer-los més inclusius, els dotarem de més recursos i fomentarem la formació del professorat d'acollida, alhora que continuarem promovent els programes de tallers lingüístics i culturals per a l'alumnat nouvingut.
45. Dinamitzarem les biblioteques escolars i el Centre d'Edicions amb nous programes competencials per a l'aprenentatge de la llengua catalana.
46. Homogeneïtzarem l'exigència de coneixement de la llengua catalana dels docents de les Illes Balears per a totes les situacions del personal docent: escola privada, escola

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

concertada, accés a la borsa d'interins, accés a la funció pública, comissions de serveis, etc.

47. Promourem els desdoblaments de les classes de llengua catalana i literatura en els centres educatius, prioritzant els centres on s'hagi detectat un dèficit de coneixements entre l'alumnat a fi de potenciar el treball de l'expressió oral.

48. Incrementarem els programes d'intercanvi lingüístic entre centres educatius dels territoris de parla catalana per treballar la millora de la competència lingüística dels alumnes.

49. Crearem un banc d'eines i recursos tecnològics i didàctics especialment vinculats a la llengua i la cultura pròpies de les Illes Balears i en fomentarem l'ús amb l'objectiu d'adaptar-nos a les noves necessitats i demandes de la societat escolar.

50. Propiciarem la formació del professorat de totes les llengües en noves metodologies competencials, amb la intenció de millorar les destreses dels alumnes en totes les llengües curriculars.

51. Seguirem incentivant l'aprenentatge competencial de llengües estrangeres amb l'increment dels recursos destinats a desdoblaments, auxiliars de conversa, programes d'intercanvi... A la vegada, potenciarem els intercanvis de formació entre el professorat i l'alumnat implicats.

52. Ampliarem l'oferta formativa de llengües estrangeres, a fi que no es limiti sols a la llengua anglesa.

### **Formació professional**

53. Durem a terme les accions acordades en el Pla Integral de Formació Professional de les Illes Balears 2018-2021, en coordinació estreta entre l'Administració educativa i la de Treball per avançar en el disseny d'un model estable d'oferta de formació professional que integri l'FP reglada i l'FP ocupacional i contínua.

54. Continuarem amb l'augment de l'oferta de cicles formatius a les Illes implantant nous títols que s'adeqüin més a la nostra economia i a les expectatives de l'alumnat.

55. Seguirem augmentant la inversió en infraestructures, equipaments i dotació per a despeses de funcionament als cicles d'FP.

56. Augmentarem la xarxa de centres integrats de formació professional i crearem un centre de formació i innovació adaptat a l'FP.

57. Potenciarem l'orientació acadèmica i professional de l'alumnat d'ESO i batxillerat i mantindrem programes per divulgar i promocionar l'FP amb repercussió mediàtica (premis extraordinaris, competicions sobre competències professionals, portes obertes...).

58. Augmentarem i promocionarem l'FP dual entre el professorat d'FP, l'alumnat i el món empresarial mitjançant convenis amb els agents implicats.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

59. Contribuirem a pal·liar l'abandonament educatiu prematur mitjançant beques d'èxit a l'FP i l'ESPA i convocatòries de programes de qualificació inicial (PQI).
60. Millorarem la qualitat de la formació professional: augmentarem el nombre d'hores de desdoblaments, ampliarem l'oferta de formació (tant tècnica com metodològica) per al professorat d'FP i seguirem fomentant la internacionalització dels centres amb la participació en projectes Erasmus, que permeten oferir beques a alumnes i professors per fer estades formatives a l'estranger.

# **SALUT**

A MÉS per Mallorca estam compromesos amb un sistema sanitari públic, digne, ben finançat i universal, basat en criteris científics i amb l'objectiu de millorar la salut de les persones que viuen a les Illes Balears. La salut ha d'estar present en totes les polítiques, la qual cosa significa un canvi de paradigma transversal per una societat més saludable. Apostam decididament per la recerca i la docència per enfortir el nostre sistema sanitari. Un sistema sanitari transparent, més accessible i proper a la ciutadania.

1. Garantirem l'assistència sanitària pública accessible, de qualitat i universal. Treballarem perquè estigui ben finançada i sigui eficient.
2. Potenciarem els equips de treball multidisciplinaris i la feina coordinada entre els diferents nivells assistencials, els serveis socials, els consells insulars i els ajuntaments.
3. Fomentarem la participació de la ciutadania i dels professionals en l'organització i la planificació dels serveis sanitaris
4. Ordenarem i integrarem els sistemes d'informació sanitaris, impulsarem la història clínica centralitzada.
5. Assegurem l'accessibilitat al sistema, i mantindrem l'horari d'horabaixa tant als centres de salut com a les consultes hospitalàries.
6. Reforçarem l'Atenció Primària com a base del sistema sanitari, i la dotarem dels recursos adequats per incrementar-ne la capacitat resolutiva. Potenciarem l'autonomia dels centres de salut.
7. Prioritzarem les polítiques de captació i retenció del talent investigador en salut, i n'inclourem el desenvolupament del Decret de carrera investigadora, la intensificació del personal assistencial i la millora de les condicions laborals.
8. Fomentarem el paper de l'Atenció Primària en l'abordatge a la cronicitat, les cures pal·liatives i la salut mental.
9. Millorarem els recursos de salut mental. Incorporarem psicòlegs clínics i professionals d'infermeria especialistes en salut mental com a membres dels equips d'Atenció Primària
10. Impulsarem els programes de salut poblacionals que promoguin hàbits de vida saludables, sensibilitzin sobre l'ús adequat dels recursos sanitaris i dels medicaments i que evitin la medicalització de la vida quotidiana.
11. Continuarem desenvolupant programes de salut comunitària i seguirem potenciant els actius en salut amb els ajuntaments.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

12. Potenciarem els recursos per garantir una atenció domiciliària de qualitat (hi inclourem la fisioteràpia) i els centres sociosanitaris, i prioritzarem que siguin de gestió pública.
13. Potenciarem la presa de decisions compartides en el maneig de la malaltia entre l'usuari i els professionals, així com la corresponsabilitat i l'autoresponsabilitat dels usuaris del sistema públic de salut.
14. Incorporarem més treballadors/es socials i infermers/es gestors/es de casos, imprescindibles perquè les persones amb necessitats de cures estiguin ben ateses.
15. Continuarem la transformació de Son Dureta, orientat a l'atenció a la cronicitat i la discapacitat.
16. Desenvoluparem la llei dels drets de les persones en procés de morir. Seguirem treballant per unes cures pal·liatives de qualitat i que arribin a totes les persones que les necessitin, independentment del seu lloc de residència.
17. Auditarem els concerts amb la sanitat privada, estudiarem i farem ajustaments estructurals en sanitat pública per aconseguir una major autonomia i una menor dependència externa. Invertirem la tendència actual d'increment de la concertació amb la sanitat privada.
18. Avaluarem les llistes d'espera i adaptarem l'activitat extraordinària per aconseguir disminuir-les.
19. Millorarem la transparència dels hospitals, les dades d'activitat i els resultats en salut.
20. Garantirem la transparència en els processos selectius de personal fix i temporal en el sector sanitari
21. Farem actualitzacions periòdiques de borses d'interins.
22. Elaborarem un pla contra la precarietat laboral en el sistema sanitari, i auditarem anualment tots els contractes temporals.
23. Elaborarem un estudi de necessitats de recursos humans i treballarem per reduir el dèficit de professionals sanitaris per mitjà de polítiques d'ocupació atractives.
24. Aprovarem una nova llei d'addiccions que ampliï els espais sense fum, prohibeixi la venda i consum d'alcohol als menors i fomenti la responsabilitat en el consum per part dels adults i inclogui mesures per prevenir les addiccions al joc i a Internet.
25. Desenvoluparem l'estratègia de Salut en totes les àrees, per tal d'avaluar l'impacte sobre la salut que tenen les polítiques d'habitatge, urbanisme, medi ambient, treball, educació, etc.
26. Crearem un Observatori de desigualtats socials, encarregat d'incorporar la perspectiva de gènere i equitat en totes les estratègies, programes i serveis sanitaris.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

27. Ampliarem la vigilància epidemiològica als determinants socials de la salut i els efectes sobre la salut del canvi climàtic.
28. Elaborarem una estratègia de lluita contra el sobrepès i l'obesitat des de la perspectiva dels determinants socials de la salut.
29. Desenvoluparem programes de promoció de la salut per a les poblacions més vulnerables.
30. Crearem recursos específics per a persones amb trastorns mentals greus i/o amb discapacitat intel·lectual: espais de consulta, de rehabilitació i d'integració social i laboral, amb suport a la càrrega i patiment familiar, així com allotjaments tutelats.
31. Ampliarem els entorns saludables als centres educatius, sanitaris i a les empreses i centres de l'administració pública.
32. Ampliarem el programa d'educació afectivosexual a educació primària i educació infantil i l'adaptarem a cada edat, amb l'objectiu d'arribar a tot l'alumnat.
33. Ampliarem el programa de cribratge de càncer de colon a tota la població de 50 a 69 anys de Balears.
34. Reorganitzarem el programa de cribratge de càncer de cèrvix perquè sigui poblacional.
35. Elaborarem un nou pla de VIH i malalties de transmissió sexual, que incideixi en reforçar-ne el diagnòstic precoç i la prevenció.
36. Establirem una estratègia de salut sexual i reproductiva i assegurarem l'accés als dispositius més adients en cada cas (DIU, implants hormonals, entre d'altres) per a tota la població.
37. Elaborarem un Pla integral de salut de les dones, per reduir-ne les desigualtats.
38. Garantirem la continuïtat de la formació del personal sanitari en violència masclista.
39. Elaborarem un programa de salut per a la infantesa i l'adolescència basat en la promoció de la salut i amb activitats encaminades a viure el procés de creixement com una oportunitat de desenvolupament de conductes saludables.
40. Revisarem la cartera de serveis de l'IB Salut per incloure'n de nous.
41. Informarem la població de les avaluacions de seguretat alimentària i salut ambiental dels establiments comercials, alimentaris i hotelers i subministres d'aigua.
42. Treballarem per reduir l'exposició a contaminants hormonals.
43. Facilitarem a la ciutadania la tramitació de les voluntats anticipades des dels centres sanitaris.
44. Regularem la ubicació de desfibril·ladors automàtics als espais públics.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

45. Des d'Atenció Primària s'establirà un especial seguiment a pacients amb malalties del treball, les de contingència inicialment comuna que han empitjorat o poden empitjorar per l'acció dels requeriments del seu treball habitual.
46. Impulsarem un pla formatiu integral per a tots els professionals del sistema de salut en temes de competència de Salut Laboral.
47. Impulsarem la formació en prevenció de riscos i en promoció de la salut en el lloc de treball.
48. Fomentarem la prevenció i actuació sobre els factors psicosocials en l'àmbit laboral.
49. Posarem en marxa l'Institut Balear de Salut Laboral, conjuntament amb la Conselleria de Treball, i el dotarem de funcionalitat i competències.
50. Dissenyarem un Pla Estratègic de Formació Continuada per als professionals del sistema sanitari mitjançant un procés participatiu i que tenguí en compte les prioritats estratègiques del sistema de salut.
51. Establirem mesures per assegurar l'autonomia de funcionament dels centres de recerca en salut, i els dotarem dels recursos necessaris a través dels contractes-programa.
52. Impulsarem l'augment d'especialistes interns residents, en atenció a criteris de planificació de necessitats futures de professionals.
53. Assegurem que es reconegui i protegeixi adequadament la tasca docent dels professionals sanitaris.
54. Fomentarem que la investigació en salut es faci sempre amb perspectiva de gènere i no només desagregada per sexe.
55. Desenvoluparem el Pla de Prevenció del Suïcidi.
56. Potenciarem la promoció de la salut mental en els entorns educatiu, comunitari i laboral.
57. Potenciarem que els equips de salut mental infantil i juvenil donin suport als centres educatius en casos d'alumnes amb trastorns mentals.

# **LGTBI+**

Aquesta legislatura s'ha apostat més que mai pels drets de les persones LGTBI+. El Parlament va aprovar la Llei 18/2016, de 30 de maig, per garantir els drets del col·lectiu. Es tracta d'una de les lleis pioneres a l'Estat i que ha generat diferents espais com el Consell LGTBI+, un òrgan de participació referent a les illes en matèria LGTBI+, i que ha possibilitat serveis com el telèfon 24 hores d'atenció (971 177 157) i també una línia de subvencions per a projectes que tenguin incidència en el col·lectiu.

Des de MÉS volem apostar, una altra vegada i davant la situació actual de repte, per uns serveis públics que garanteixin la igualtat de totes les persones, independentment de la seva opció sexual i de gènere, i volem que s'eduquin les noves generacions per garantir l'eliminació de qualsevol mena de lgtbifòbia.

1. Sensibilitzarem, formarem i informarem tots els treballadors de la administració pública en relació amb les necessitats de les persones LGTBI+, i així afavorirem la lluita per erradicar les discriminacions per raons de sexe o gènere. Farem èmfasi, especialment, als cossos de seguretat dels diferents municipi. Aquesta acció també es farà extensible a tots els treballadors de les empreses i serveis col·laboradors de l'Administració pública.
2. Sancionarem els centres que no actuïn davant la discriminació o l'assetjament de l'alumnat LGTBI+, amb la possibilitat, entre d'altres mesures, de la pèrdua del concert educatiu en cas de reincidència, en el cas dels centres concertats.
3. Aprovarem un protocol per al tractament de les persones LGTBI+ als mitjans de comunicació, especialment als públics. Els mitjans han de donar un tractament respectuós de les persones LGTBI+.
4. Farem campanyes informatives i de visibilització de la diversitat d'orientacions i identitats de gènere no normatives.
5. Durem a terme campanyes que fomentin la denúncia d'agressions LGTBIfòbiques, i donarem recursos econòmics als col·lectius perquè puguin fer campanyes pròpies de denúncia, així com programes d'acompanyament i assessorament integral a les víctimes.
6. Farem campanyes als centres escolars, tant públics com concertats, per visibilitzar la pluralitat d'opcions afectives i de gènere, posant especial èmfasi a les identitats no normatives.
7. Inclourem als plans d'estudis matèries relatives a l'educació afectiva i sexual, això com la identitat de gènere, respectant i representant adequadament la pluralitat d'opcions.
8. Convocarem línies específiques d'ajuts a les entitats sense ànim de lucre que treballen activament pels drets del col·lectiu LGTBI+ des de qualsevol àmbit, bé sigui cultural, juvenil o d'àmbit universitari.

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

9. Inclourem referents LGTBI+ i queers als currículums escolars amb la finalitat que s'eduqui en la diversitat afectivosexual i de gènere i que els alumnes tinguin referents i posicionaments intel·lectuals no heterocèntrics.
10. Durem a terme campanyes de salut sexual per a la població general, però tenint en compte les campanyes específiques per al col·lectiu LGTBI+. No hem de deixar de banda el que ha significat el VIH dins el col·lectiu LGTBI+.
11. Promourem l'eliminació de totes les actituds, normes i pràctiques que generin estigma, discriminació i/o tracte diferent per motius de malaltia. El denominat SIDA social mata, a hores d'ara, més que el mateix virus.
12. Farem formació per al personal sanitari per tal que no incloguin al seu discurs elements que afavoreixen la discriminació com "contagi" o "grup de risc", en el cas de les persones seropositives. No volem prejudicis socials cap als portadors del virus.
13. Demanarem a l'Estat espanyol què implementi ja la PrEP i la creació d'una estructura en l'àmbit comunitari que permeti que les persones que estan prenent la PrEP sense control sanitari puguin fer-ho amb garanties.
14. Promourem programes d'atenció i suport a la gent gran i dependent LGTBI+, per tal que no es donin situacions de discriminació, en relació amb la distribució de recursos de dependència tals com centres de dia, residències, etc.
15. 15. Reglamentarem les condicions perquè les persones transgènere i les persones intersexuals siguin tractades i anomenades d'acord amb el nom del gènere amb el qual s'identifiquen en tots els àmbits. També acordarem la supressió de la documentació oficial de signes discriminatoris cap a qualsevol opció afectivosexual o de gènere.
16. Inclourem la realitat de les dones lesbianes, bisexuals i trans\* en els plans d'igualtat entre homes i dones, i a les polítiques de la dona en general.
17. Farem que les institucions de les Illes Balears es mostrin i demostrin solidàries amb totes les persones que són perseguides arreu del món per la seva condició sexual i/o identitat sexual.
18. Reclamarem millores per facilitar els mecanismes existents per a l'estudi i l'atorgament de la condició d'asilat i l'accés a la protecció subsidiària per motius de persecució per orientació sexual o de gènere.
19. Impulsarem programes de cooperació al desenvolupament que promoguin i garanteixin els drets humans de les persones LGTBI+, així com la denúncia de les polítiques i actuacions dels governs que penalitzin o discriminin per motius d'orientació sexual i de gènere.
20. Donarem assistència social pública i gratuïta per a totes les persones LGTBI+ que hagin fugit de les respectives llars, com a conseqüència de la discriminació i exclusió per la seva identitat de gènere o orientació sexual. Les administracions tenen l'obligació d'oferir tot l'ajut necessari, bé sigui jurídic, psicològic, beques, etc.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

21. Posarem en marxa mesures d'acció positiva per a les persones trans\*, especialment a les dones, a les contractacions públiques per incentivar les empreses públiques i privades per a la inserció laboral de dones i homes trans\* o amb identitats no normatives.
22. Fomentarem la perspectiva LGTBI+ als convenis col·lectius i en plans d'igualtat en les empreses, públiques o privades.
23. Recuperarem i mantindrem la memòria històrica de lluita del moviment LGTBI+ i l'activisme seropositiu, amb la visibilització de la feina dels pioners i en dignificarem la seva memòria en l'àmbit públic amb nom de carrers, homenatges, etc.
24. Promourem i donarem suport, mitjançant ajuts, a la creació i difusió de la cultura de temàtica LGTBI+, així com els estudis LGTBI+ que tinguin en compte els efectes de les discriminacions múltiples.
25. Dotarem les biblioteques públiques i els arxius amb fons bibliogràfics relacionats amb l'homosexualitat, la bisexualitat i la trans\*, des d'actituds de respecte i no discriminació.

# **GENT GRAN**

Davant l'increment de la longevitat de la població, on cada dia hi ha més persones majors, és més necessari que mai lluitar pel manteniment i la millora del sistema públic de pensions i assegurar-ne el futur. És imprescindible assegurar la protecció i l'atenció per llei dels drets d'aquestes persones, així com fomentar-ne la participació i aprofitar-ne el talent, els coneixements i l'experiència en bé de la societat. És d'aquesta manera que aconseguirem una millora de la seva qualitat de vida.

1. Defensarem el manteniment de la gratuïtat dels medicaments per als pensionistes.
2. Promocionarem les comunitats d'habitatges col·laboratius per a sèniors (collaborative housing o co-housing), i establim mesures de suport i ajudes per als promotors.
3. Promocionarem habitatges tutelats per a persones majors dins dels seus barris, per tal de no desarrelar-les del seu entorn habitual.
4. Promocionarem el cohabitatge i els habitatges compartits com a alternativa a l'habitatge en residències.
5. Eliminarem barreres arquitectòniques i crearem espais de participació ciutadana per aconseguir "ciutats amigables" amb la gent gran.
6. Incrementarem els ajuts per adaptar els domicilis de la gent gran.
7. Crearem noves residències i centres de dia per aconseguir l'increment del nombre de places per a les persones majors.
8. Continuarem la reforma i millora dels espais i instal·lacions actuals (centres de dia, centres residencials, centres assistencials i centres sociosanitaris) per aconseguir la seva modernització i una major adaptació a les necessitats dels residents.
9. Promocionarem i fomentarem l'actuació del voluntariat i de les associacions de voluntaris dins les llars i residències de la tercera edat.
10. Continuarem millorant el Servei d'Atenció Integral a Domicili (SAID) per a la gent gran.
11. Millorarem la gestió dels serveis domiciliaris per a les persones majors.
12. Continuarem donant cobertura a les persones en risc de vulnerabilitat, pobresa o exclusió social amb el pagament de prestacions, com per exemple la Renda Social Garantida.
13. Incrementarem els serveis d'atenció a les persones majors que viuen soles o en risc d'exclusió social, establint programes d'acompanyament, d'ajuda i de participació.
14. Regularem i desenvoluparem, dins del pla d'estudis dels centres de formació professional, un Pla de Formació específic per treballar en el sector d'atenció a la gent

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

gran i/o a les persones dependents, tant en centres públics com a privats o concertats i per a l'atenció a domicili.

15. Exigirem el Certificat de professionalitat d'Atenció sociosanitària de gent gran i persones dependents com a requisit imprescindible per als professionals que vulguin treballar en aquest sector laboral.

16. Desenvoluparem un reglament que reguli els requisits que han de complir tots els centres d'atenció a persones de la tercera edat (instal·lacions, assistència sanitària, alimentació, tracte, qualitat de servei, nombre d'empleats, rati d'empleats per resident, etc.).

17. Crearem i potenciarem el Servei d'Inspecció, dependent de l'Administració, per a la vigilància i seguiment del compliment del reglament per part dels centres públics, privats o concertats i dels professionals del sector.

18. Incrementarem la participació dels sèniors en la gestió dels centres d'atenció a la gent gran.

19. Establirem mesures que incrementin la participació i l'activisme en els àmbits social, cultural i polític per a les persones majors de 60 anys.

20. Ampliarem els serveis socials que afectin les persones majors.

21. Incrementarem les accions pel foment d'un envelliment actiu i productiu, per aconseguir un envelliment saludable, positiu i satisfactori.

22. Fomentarem mesures per afavorir l'autonomia i la independència de la gent gran amb l'objectiu de millorar la seva qualitat de vida.

23. Incrementarem els ajuts als clubs socials de persones majors per promocionar les activitats en grup.

24. Crearem programes amb col·laboració dels centres d'educació per a persones adultes (CEPA) i de la Universitat de les Illes Balears pel foment dels estudis destinats a la gent gran.

25. Potenciarem projectes i activitats que promoguin les relacions intergeneracionals

26. Donarem suport a l'Observatori de Persones Majors per aplicar les propostes, conclusions i recomanacions de les seves comissions de treball.

### **Reclamarem a l'Estat:**

27. El reconeixement de les pensions com un dret reconegut a la Constitució espanyola.

28. L'increment anual de l'import de les pensions, com a mínim amb l'increment anual de l'índex de preus al consum (IPC).

29. Que tant les pensions contributives com les no contributives no puguin ser d'un import inferior a l'import fixat en el salari mínim interprofessional (SMI).

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

30. Que les pensions no contributives es paguin a càrrec dels Pressuposts generals de l'Estat.
31. Que el possible dèficit de la Seguretat Social pel que fa a les pensions, sigui cobert amb càrrec als Pressuposts generals de l'Estat.
32. Que s'aprovi un complement especial insular per igualar les pensions que es cobren a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb la mitjana de les pensions que es cobren a l'Estat.
33. Que s'aprovi un complement especial insular per igualar les pensions de viduïtat amb la mitjana de les pensions de viduïtat de l'Estat.
34. Que l'import de les pensions de viduïtat siguin d'almenys el 75 % de la base reguladora.
35. La igualació de l'import de les pensions de les dones respecte de les dels homes, per acabar amb la bretxa salarial de les pensions actuals.
36. La recuperació de tots els drets socials reconeguts a la Llei 39/2006, de 14 de desembre de 2006, de promoció a l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència i en tot el que afecta les persones majors (retribució als cuidadors, alta a la Seguretat Social, etc.). S'han de crear les partides pressupostàries necessàries per garantir-ne el compliment.
37. L'establiment d'incentius econòmics i suports de l'Administració a les famílies per atendre les persones majors a càrrec seu.
38. La modificació fiscal de l'impost de renda de les persones físiques (IRPF) per als imports percebuts en concepte de pensió, per tal d'alliberar de retenció fiscal i tributació l'import percebut fins al límit fixat com a salari mínim interprofessional (SMI). La resta de l'import percebut com a pensió, si escau, en el tram que excedeixi del SMI, tributaria segons una escala general reduïda de l'impost de renda de les persones físiques.
39. Que no es promocióni des de l'Estat el foment dels plans privats de pensions, com a substitutori de les pensions públiques.
40. La modificació de la fiscalitat dels plans de pensions per tal que les quantitats anuals invertides no tinguin desgravacions fiscals, però que tampoc tributin com a guanys de l'any les quantitats retirades un cop assolida la jubilació.
41. La potenciació del turisme cultural i del turisme d'intercanvi intercultural de les persones majors.
42. Una millor regulació del sistema actual de reserves dels viatges de l'IMSESO amb la finalitat d'aconseguir més transparència i un millor repartiment de les places disponibles.
43. Elaborar i aprovar una Llei general de protecció i drets de la gent gran.
44. Dins la Llei general de protecció i drets de la gent gran s'ha de regular el dret a una mort digna de les persones majors.

# **JOVENTUT**

## **Administració pública**

1. Proposarem la redacció d'una nova Llei de polítiques integrals de joventut per a les Illes Balears juntament amb tots els agents implicats.
2. Dotarem de recursos necessaris per a l'Observatori Balear de la Joventut (OBJOVE)
3. Crearem la figura professional de tècnic/a de joventut a l'Administració.
4. Potenciarem la formació en matèria de joventut entre tot el funcionariat a través de l'EBAP.
5. Impulsarem les taules interdepartamentals i interinsulars per al desenvolupament coordinat de polítiques integrals en matèria de joventut. Acordarem el desenvolupament d'estratègies de col·laboració tècnica entre les diferents administracions.
6. Proposarem l'existència de partides pressupostàries de joventut a totes les administracions.
7. Treballarem per constituir l'Institut Mallorquí de la Joventut per a la promoció i coordinació de les polítiques locals de joventut.
8. Impulsarem la redacció de plans de joventut a tots els nivells de l'Administració.

## **Economia. Ocupació i relacions laborals**

9. Definirem, al costat dels professionals de joventut, els perfils professionals existents i necessaris per dur a terme polítiques integrals de joventut.
10. Desenvoluparem els convenis col·lectius territorials d'acció i intervenció social i els del sector de l'oci educatiu i de l'animació sociocultural amb l'objectiu de millorar les condicions laborals dels sectors, ambdós majoritàriament juvenils.
11. Desenvoluparem programes d'ocupació juvenil, juntament amb tots els agents implicats, per tal d'augmentar les oportunitats laborals dels joves en situació de risc.
12. Es durà a terme una vigilància especial sobre les condicions de les ofertes laborals dirigides a persones joves.
13. Durem a terme polítiques actives de feina i es revisaran les eines d'inscripció en el SOIB.
14. Desenvoluparem legislació que fomenti la contractació jove de qualitat.
15. Combatrem les formules de contractació precaritzadores: la contractació en pràctiques i la figura del becari o becària.

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

16. Instarem al govern espanyol a derogar la reforma laboral.
17. Fomentarem l'economia social i solidària entre les persones joves emprenedores.
18. Vetlarem per la desaparició dels anomenats "falsos voluntaris", que solen amagar contractacions fraudulentos o la cobertura de places laborals a través del voluntarisme.

### Habitatge

19. Definirem i promocionarem projectes i estratègies d'emancipació per a persones joves de Balears.
20. Impulsarem i difondrem nous models d'accés a l'habitatge com la dació d'ús, la masoveria urbana o la cooperativa de propietaris.
21. Impulsarem ajudes econòmiques per a l'accés a l'habitatge per a joves.
22. Desenvoluparem un pla i programes de primera emancipació. Crearem una borsa d'habitatges per a joves amb condicions d'avantatge.
23. Desenvoluparem mesures fiscals per incentivar l'accés a l'habitatge en règim de lloguer.

### Educació

24. Introduïrem programes pel desenvolupament d'una ciutadania activa entre la joventut a través de la participació i el voluntariat.
25. Canviarem el model de beques prioritzant el criteri econòmic per permetre que els joves que no disposen de recursos econòmics puguin accedir a uns estudis de qualitat, tenint en compte especialment les unitats familiars amb menys recursos.
26. Revitalitzarem i dignificarem l'oferta d'estudis de la formació professional.
27. Facilitarem l'entrada d'entitats juvenils sense ànim de lucre dins els centres educatius, especialment d'aquelles dedicades al lleure educatiu.
28. Plantejarem la gratuïtat progressiva de la primera matrícula universitària o de la formació professional per tal de garantir l'accés sense perjudici de raons econòmiques o socials. A la vegada, reduïrem el preu públic del crèdit acadèmic de la segona matrícula.
29. Impulsarem la creació i la continuïtat de màsters específics d'estudis sobre joventut. També impulsarem la càtedra d'estudis de joventut a la UIB.
30. Difondrem i promocionarem la realització de treballs de recerca científica en matèria de joventut.
31. Aprovarem ajudes àgils i suficients per als estudiants universitaris que s'han de desplaçar fora de la seva illa o de les Illes Balears.
32. Continuarem rebaixant les taxes acadèmiques de l'educació universitària.

## **Salut**

33. Potenciarem de forma específica els serveis de salut mental en l'àmbit infantil i juvenil.
34. Desenvoluparem programes de promoció de la Salut Mental específics per a la joventut en coordinació amb Salut Pública.
35. Desenvoluparem programes de difusió d'hàbits saludables des d'una perspectiva juvenil.
36. Durem a terme polítiques i accions de reducció de riscos i danys en matèria de consum de drogues i alcohol entre les persones joves i prioritzarem, indubtablement, la prevenció pel desenvolupament de conductes saludables de no-consum.
37. Garantirem l'accessibilitat i coneixement del preservatiu i altres mètodes de prevenció d'ITS.
38. Dotarem de formació als responsables de joventut locals en matèria de salut i atenció sexual assegurant la proximitat geogràfica i l'atenció personal i professional.
39. Establirem programes de prevenció al consum i addicció al joc entre persones joves.

## **Gent Gran**

40. Fomentarem la convivència amb la gent gran a través de programes intergeneracionals i l'impuls a la gestió d'espais compartits.

## **Participació, voluntariat i oci**

41. Donarem suport als consells de Joventut amb les seves reivindicacions i projectes respectant la seva autonomia.
42. Dotarem els consells de Joventut dels recursos necessaris per al desenvolupament de la seva tasca de forma independent i autònoma.
43. Mantendrem els ajuts a les associacions juvenils i establirem un règim de subvencions pluriennals per al funcionament i el manteniment de les entitats.
44. Desenvoluparem estructures per fomentar altres formes d'oci i consolidarem un oci alternatiu i sostenible. Obrirem instal·lacions esportives, educatives i casals durant els vespres i els caps de setmana.
45. Vetlarem pel compliment i l'aplicació de la Llei de voluntariat de les Illes Balears. Fomentarem la implicació de les persones joves en programes de voluntariat mitjançant contraprestacions en serveis i en activitats culturals.
46. Donarem suport als programes d'oci nocturn que es desenvolupin des dels municipis.

## ***Igualtat***

- 47. Seguirem treballant per a la posada en marxa de programes per combatre els conceptes i conductes de l'amor romàntic i les pràctiques de control dins la parella, especialment entre les persones joves.
- 48. Continuarem impulsant estratègies per a l'eliminació del consum de prostitució entre els joves de Balears, evitant sempre la criminalització de les dones que l'exerceixen.
- 49. Establirem programes d'apoderament per a dones joves a través de l'educació secundària obligatòria.
- 50. Potenciarem la visibilització i difusió de totes les masculinitats com a eina per l'apoderament dels homes joves amb l'objectiu que aquests identifiquin i abandonin els seus privilegis de gènere.

## ***Cultura***

- 51. Augmentarem l'oferta pública de bucs d'assaig i espais d'expressió de les diferents expressions artístiques a distints punts de l'Illa.
- 52. Impulsarem la creació d'un circuit de música feta a les nostres Illes amb especial atenció als grups i solistes joves.
- 53. Impulsarem la creació artística juvenil a través del programa Art Jove i l'establiment d'ajuts a artistes joves.
- 54. Potenciarem el preu jove per a persones d'entre 16 i 30 anys a totes les activitats culturals que es facin a espais públics, per tal de facilitar l'accés a la cultura als joves a un preu assequible.
- 55. Impulsarem programes de promoció i foment de l'ús de la llengua catalana entre les persones joves.

## ***Mobilitat i consum***

- 56. Fomentarem la mobilitat alternativa i el transport públic entre les persones joves de les Illes Balears.
- 57. Fixarem preus especials per a joves establint descomptes per a les persones d'entre 16 i 30 anys, ajudant així a la seva economia.
- 58. Assegurarem les mateixes oportunitats a tots els joves, independentment de l'illa o el poble on visquin, i eliminarem les barreres econòmiques dels viatges a través del transport públic.
- 59. Incentivarem programes de consum responsable i alternatiu entre els joves.

## ***Serveis socials***

- 60. Desenvoluparem un pla de xoc enfront de la pobresa juvenil. Renda Bàsica d'Emancipació Juvenil (25-30 anys).

# **ESPORTS**

Des de MÉS per Mallorca partim de la convicció que l'esport és una eina amb un gran potencial per a la transformació social. Hem d'impulsar-la per educar en valors i per fomentar la igualtat i la convivència entre les persones. Entenem que des de l'administració pública hem d'apostar per un enfocament de «l'esport per a totes les persones», amb un objectiu fonamental de millora del benestar físic, psicològic i social de la població en general. En aquest sentit, és essencial impulsar una pràctica d'activitat física i esportiva de qualitat com a instrument per millorar la salut de la ciutadania. També entenem que una de les nostres responsabilitats és valorar i donar suport als nostres esportistes per millorar les condicions de la seva pràctica esportiva, des de l'esport de base fins a l'esport d'alt nivell. A més, consideram fonamental impulsar la democràcia, la transparència i la participació en el món de l'esport.

1. Elaborarem durant els primers 6 mesos de legislatura un Pla Director de l'Esport per definir les línies prioritàries d'acció entre el 2019 i el 2023. Redactarem aquest Pla amb la participació del sector esportiu mitjançant l'Assemblea Balear de l'Esport.
2. Continuarem impulsant els programes per educar en valors a través de l'esport cercant la col·laboració entre el Govern, els Consells, la UIB i les federacions esportives per aconseguir un major impacte.
3. Dotarem de contingut i de recursos la Comissió contra la Violència a l'Esport de les Illes Balears, regulada a principis de 2019, amb la finalitat de “prevenir qualsevol tipus d'acció o manifestació de violència, racisme o xenofòbia”, tal com preveu la Llei de l'Esport.
4. Desenvoluparem i aplicarem el protocol contra l'assetjament en l'àmbit esportiu. Per al seguiment d'aquest protocol i dels programes de valors, comptarem amb la figura del coordinador de convivència en l'esport.
5. Col·laborarem amb la UIB per fomentar la recerca i les actuacions en diferents camps dins el món de l'esport, especialment: la igualtat, la inclusió social, els valors i els hàbits saludables.
6. Seguirem impulsant mesures de discriminació positiva cap a la dona en la nostra política esportiva per caminar cap a la igualtat efectiva de drets i d'oportunitats entre dones i homes. Aquestes actuacions estaran incloses dins el Pla d'Igualtat a l'Esport.
7. Impulsarem mesures dirigides a garantir els drets i les oportunitats del col·lectiu LGTBI, que també estaran incloses en el Pla d'Igualtat a l'Esport.
8. Aprofundirem en les nostres polítiques per fomentar l'esport per a persones amb capacitats diferents (esport adaptat i inclusiu) i l'esport com a mitjà per lluitar contra l'exclusió social.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

9. Modificarem el Decret que regula els processos electorals de les federacions esportives de les Illes Balears per aprofundir en la democràcia, la participació, la transparència i la igualtat en el món de l'esport.
10. Promourem la regulació estatal de l'exercici de les professions de l'esport i impulsarem el seu desenvolupament normatiu en el marc de les competències autonòmiques. D'aquesta manera, garantirem que els professionals de l'activitat física tinguin la formació més adequada en funció de cada activitat i que així es millori la qualitat i seguretat.
11. Potenciarem la formació a les entitats esportives i als ajuntaments per desenvolupar projectes relacionats amb la salut i amb els valors a través del finançament europeu del programa ERASMUS + Esports.
12. Col·laborarem amb les conselleries d'Educació i Salut i la UIB per elaborar un Pla d'Activitat Física i Salut per fomentar els hàbits saludables entre la població en general i, en especial, en edat escolar. Entre d'altres mesures, impulsarem un pla per fomentar els patis actius i estudiarem la possibilitat de implantar la tercera hora d'Educació Física per lluitar contra el sedentarisme.
13. Potenciarem l'oferta de tot tipus d'activitats físicoesportives per als diferents grups de població (joves, adults, persones amb capacitats diferents, gent gran, en família...) entenent que l'activitat física, federada o no federada, ha d'estar a l'abast de totes les persones.
14. Elaborarem una ordre per regular el procediment per desenvolupar el Pla d'Activitat Física i Esportiva per a l'Edat Escolar a les Illes Balears per millorar-ne l'eficàcia i la qualitat.
15. Seguirem augmentant el suport a les federacions esportives i als clubs per facilitar la seva feina d'organització i foment de l'esport, des de la base fins a l'alt nivell.
16. Continuarem impulsant mesures per millorar els recursos i el mitjà dels esportistes d'alt nivell de les Illes Balears, així com dels programes de tecnificació esportiva, perquè puguin entrenar-se i competir en les millors condicions possibles.
17. Seguirem treballant per orientar als esportistes en temes de formació i ocupació a través del Programa d'Atenció a l'Esportista d'Alt Nivell.
18. Seguirem impulsant programes de formació esportiva de manera coordinada amb les Federacions.
19. Crearem nous programes de formació amb la finalitat de complir amb les demandes dels tècnics esportius.
20. Continuarem amb el procés de descentralització de les Finals Balears d'Esport Escolar per distribuir-les equitativament entre els diferents municipis de les Illes Balears.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

21. Crearem una oficina d'atenció i formació als esportistes, tècnics, clubs i federacions per facilitar els tràmits administratius. A més, fomentarem la formació específica en gestió esportiva per als clubs i federacions.
22. Elaborarem, a partir de la informació del Cens d'Instal·lacions Esportives publicat l'any 2018, el Pla Director d'Instal·lacions Esportives que servirà per detectar les necessitats existents i planificar les polítiques en instal·lacions a les Illes Balears. Els principis fonamentals que regiran aquestes polítiques seran la sostenibilitat, la seguretat i l'accessibilitat per a tota la ciutadania.
23. Impulsarem un pla de suport als ajuntaments per a la reforma i millora de les instal·lacions esportives municipals, així com per a la compra de material esportiu.
24. Continuarem amb els projectes de millora i reforma de les instal·lacions gestionades pel Govern i pel Consell prioritzant la qualitat, l'accessibilitat, la seguretat i la sostenibilitat.
25. Farem que s'executin les obres per a la nova construcció del nou aulari al Poliesportiu Prínceps d'Espanya, amb la finalitat que els esportistes dels programes de tecnificació puguin compaginar l'activitat esportiva i acadèmica amb la màxima qualitat possible.
26. Proposarem mesures per regular les activitats esportives turístiques i/o massificades. D'aquesta manera trobarem un equilibri entre l'activitat esportiva, la seguretat, i el respecte al medi natural i a la ciutadania.
27. Fomentarem els esports minoritaris o de nova implantació, oferint-los eines per promocionar-se i finançar-se.
28. Implementarem les mesures oportunes per assegurar el manteniment de la consolidada xarxa de voluntariat en l'esport, fent possible la cohabitació de la pràctica més professional amb la pràctica voluntària. També instarem el Govern central a regular un règim específic per a aquesta activitat.
29. Estudiarem mesures per regular l'activitat de les cases d'apostes esportives.
30. Impulsarem un acord amb l'IB Salut perquè sigui aquesta mateixa entitat la que assumeixi la prestació mèdica derivada dels accidents i lesions esportives en l'esport en edat escolar. Així, les llicències esportives escolars tendran un preu més reduït.
31. Promourem el reconeixement d'esportistes locals a través d'un Dia de l'Esport als diferents municipis de les Illes Balears.

# **SOLIDARITAT INTERNACIONAL I DRETS HUMANS**

Seguim vivint en un món desigual en el qual les injustícies, la desigualtat i l'exclusió social augmenten dia a dia. Els conflictes armats, les crisis polítiques, les catàstrofes naturals i les crisis humanes, així com l'ascens de partits antidemocràtics a diversos països del món, obliguen més que mai a aixecar ponts i a fer feina amb agents de transformació i canvi social i amb les administracions públiques, per contribuir a pal·liar aquestes situacions a tot el món.

Després d'uns anys en els quals pràcticament s'havia deixat de banda les polítiques de cooperació, del 2015 al 2019 l'activitat en aquest sentit, per part de les diferents institucions i administracions que treballen en cooperació, ha augmentat considerablement. S'han recuperat o consolidat iniciatives i actuacions que s'havien posat en mode espera o s'havien abandonat, però també s'han començat a teixir aliances per tal de començar un camí de justícia, pau i respecte dels drets humans des de les Illes Balears i de la mà de molts països.

1. Seguirem garantint que les persones refugiades que arribin a les nostres Illes puguin ser ateses amb dignitat.
2. Pressionarem perquè l'Estat espanyol aculli les persones refugiades que sol·liciten asil a l'Estat.
3. Seguirem contribuint, a través de programes d'acció humanitària i emergència, a pal·liar les conseqüències negatives del desplaçament forçós de les persones refugiades, sigui quin sigui el seu origen, lloc de desplaçament i la causa del desplaçament, amb l'objectiu de garantir les seves necessitats i drets més bàsics.
4. Seguirem donant suport a les ONGD de les Illes Balears que fan cooperació al món mitjançant convocatòries de subvencions.
5. Treballarem per finançar programes plurianuals a les ONGD de cooperació, contribuint així a una major predictibilitat de l'ajuda i a una millor organització i execució de les seves intervencions de solidaritat.
6. Revisarem, conjuntament amb els agents de cooperació, els països prioritaris en els quals es destinen els fons d'Ajuda Oficial al Desenvolupament.
7. Aprofundirem en la feina entre les administracions públiques de les Illes i els governs dels països en desenvolupament, teixint aliances amb aquells països amb un vincle històricament més fort amb la nostra terra.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

8. Posarem especial atenció a la cooperació amb els pobles de la Mediterrània, considerant tot l'arc mediterrani com una zona d'intervenció prioritària per ajudar a millorar la qualitat de vida dels seus pobles, tenint en compte també els anomenats "països menys avançats".
9. Centrem esforços a facilitar la cooperació tècnica, tant des de l'administració pública com des de la iniciativa privada, ja que el traspàs de coneixements és crucial per dur a terme actuacions de més impacte i de llarg termini.
10. Ajudarem a fer que des de l'àmbit universitari es continuïn duent a terme actuacions de cooperació interuniversitària entre la UIB i les universitats dels països en desenvolupament.
11. Reforçarem els programes i els ajuts per a actuacions d'educació per al desenvolupament i sensibilització amb l'objectiu d'explicar a la ciutadania les causes que generen pobresa i desigualtats al món. Hi treballarem tant en l'àmbit educatiu formal com en el no-formal i l'informal. Continuarem amb el programa "Centres educatius per a la ciutadania global i transformadora".
12. Posarem en marxa línies específiques de feina per treballar en la prevenció contra el racisme i la xenofòbia.
13. Seguirem donant suport perquè persones expertes, professionals i voluntàries, tant de les nostres Illes com dels països en desenvolupament, puguin fer estades de curt termini amb l'objectiu de formar-se, dur a terme intercanvis i transferència de coneixements.
14. Seguirem avançant per assolir a llarg termini el 0,7 % del pressupost per a cooperació internacional. Garantirem per la legislatura, una pujada anual mínima del pressupost per a cooperació internacional del 7 % o, com a mínim, la mateixa pujada que la mitjana del Govern Balear si és superior a aquest 7 %.
15. Seguirem augmentant els fons destinats a les convocatòries de subvencions destinades a ONGD, en totes les seves modalitats.
16. Augmentarem els programes de cooperació bilateral del Govern per tal de permetre aliances estratègiques en sectors claus per a les administracions locals, departamentals i governamentals dels països en desenvolupament.
17. Garantirem un augment pressupostari per part de les administracions supramunicipals, donant suport específic als fons insulars com a òrgan i instrument de gestió especialitzada en cooperació municipalista.
18. Elaborarem una nova llei de cooperació per tal d'actualitzar-la al context actual. Ho farem de manera participativa amb els agents del sector o d'àmbit que, per la seva experiència, puguin aportar de manera especial.
19. Donarem suport al col·lectiu LGTBI d'arreu del món i treballarem per al desenvolupament de la igualtat i l'apoderament de la dona.
20. Seguirem donant suport al comerç just per fomentar el consum responsable



# **II. Mallorca Sostenible**

**MiS**



# **ECONOMIA**

El programa electoral de 2015 plantejava una problemàtica: Mallorca i el risc de l'infart ecològic; un objectiu central: Mallorca, illa europea sostenible; i una proposta prioritària: començar l'inici de la transició cap a un nou model sostenible.

Cal valorar la importància de l'actual legislatura per posar les bases per materialitzar aquesta transició. Amb llums i ombres. Però cal destacar que en aquesta legislatura hem posat alguns dels fonaments per reorientar el sentit del nostre de creixement. Sostenibilitat, protecció del territori, excel·lència investigadora i diversificació econòmica han estat eixos de l'actuació a les diferents institucions.

Per una altra banda, la conjuntura econòmica ha estat favorable des del punt de vista de l'increment quantitatiu de l'ocupació. A més, els salaris dels col·lectius més importants s'han incrementat per mor de la pressió sindical i la mediació del Govern. Però seguim amb un model econòmic que genera molta necessitat de mà d'obra, però que crea pocs llocs de feina de qualitat amb poca exigència de formació en general i, a la vegada, sectors que no troben personal prou qualificat, a més de la problemàtica de l'estacionalitat.

A més, el deficient sistema de finançament que patim ha impedit dur a terme inversions i actuacions necessàries per al desenvolupament sostenible de les Illes Balears.

Vista la diagnosi, els reptes de la propera legislatura seran:

1. Aconseguir un règim especial en condicions i avançar cap a la sobirania fiscal (dues de les grans assignatures pendents del nostre país).
2. Establir una col·laboració entre administracions per dissenyar amb claredat els plànols del nou edifici de model econòmic, mediambiental i social que volem construir, els terminis pensats per poder anar alçant els diferents pisos, els costos globals, l'estimació dels recursos necessaris per avançar en cadascuna de les diferents etapes i la creació dels mecanismes de bon governament democràtic per anar avaluant l'estat i la qualitat de les actuacions i les inversions realitzades. En definitiva, fer un bot qualitatiu a la tasca començada.

## **Propostes transversals del programa d'economia**

1. Establirem un òrgan de cooperació entre els tres nivells d'administració (local, insular i balear) per a una planificació econòmica i estratègica que pugui coordinar i racionalitzar la feina de planificació. En aquest sentit, el Govern de les Illes Balears redactarà un Pla estratègic de desenvolupament sostenible de la comunitat i es dotarà dels instruments necessaris per implementar-lo i fer-ne el seguiment.
2. Adequarem les distintes organitzacions públiques a les necessitats d'aquesta planificació estratègica. Així, per exemple, potenciarem el paper del CES com a impulsor

de les anàlisis necessàries de prospectiva global econòmica, social i mediambiental, i adequarem l'IBESTAT per a fer front a les noves necessitats d'informació estadística.

3. Impulsarem la coordinació d'un Pla en la perspectiva 2030 del conjunt de les necessitats d'infraestructures públiques de mobilitat, mediambientals, socials, sanitàries, educatives, culturals, científiques, etc. El Pla quantificarà aquestes necessitats i establirà prioritats.

4. Avançarem en el disseny institucional de les Illes Balears i reforçarem el paper dels consells insulars. Completarem les transferències de competències iniciades aquesta legislatura.

5. Millorarem la capacitat d'ingressos de la nostra administració pública. A falta del concert econòmic i solidari que defensam i que seria el que ens permetria tenir un major control sobre els nostres recursos públics potenciarem l'Agència Tributària de les Illes Balears, i implantarem nous tributs ambientals amb criteris finalistes.

6. Exigirem i participarem activament en la negociació d'un nou model de finançament autonòmic que prevegi el principi d'ordinalitat i incrementi substancialment la capacitat recaptatòria de la nostra comunitat, i exigirem la supressió de la Llei Montoro.

7. Farem valer la nostra condició de territoris insulars i pluriinsulars per exigir instruments institucionals que permetin unes relacions bilaterals entre el Govern de l'Estat i el Govern de les Illes Balears i a través d'aquestes relacions bilaterals negociar:

- Un nou Règim econòmic i fiscal per a les Illes Balears que contengui un suport suficient al transport tant de mercaderies com de persones, un fons insular suficient per compensar els costos d'insularitat i les necessàries mesures fiscals.

- L'exigència de les inversions estatutàries pendents per al tren, la reconversió de zones turístiques madures, i d'altres inversions.

- L'exigència d'un increment en les inversions via pressuposts estatals que permeti el desenvolupament del nostre Pla de mobilitat, la implementació del nou model energètic, la depuració d'aigües, entre d'altres.

- La participació de l'Estat en l'eliminació del nostre deute autonòmic, provocat pel mal finançament.

8. Demandarem a l'Estat la cogestió aeroportuària prevista a l'Estatut, i que l'Estat aposti per un model descentralitzat com els que tenen els principals països del nostre entorn. És fonamental per la nostra economia tenir un major control sobre els aeroports que, juntament amb els ports, són les principals infraestructures econòmiques de les illes i no hi tenim, avui per avui, cap capacitat d'incidència.

9. Afavorirem els sectors econòmics que donin major valor afegit, que siguin capaços de crear llocs de feina de qualitat i que demandin major formació: empreses innovadores, empreses de base tecnològica, indústria cultural i creativa, indústria nàutica, etc.

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

Seguirem les polítiques iniciades en aquest sentit, les incrementarem i les dotarem millor econòmicament.

10. Impulsarem el debat social i ciutadà sobre la implantació d'una Renda bàsica universal i incondicional.

### Economia social

11. Potenciarem l'economia que prioritza els valors socials i ecològics afegits per davant de la consecució de beneficis, com són el cooperativisme, el tercer sector, el comerç just i responsable, nous models energètics, l'agricultura ecològica, l'economia local i de proximitat, finances ètiques i economia circular. Per això, donarem suport a les entitats i iniciatives que promouen l'economia social.

12. Impulsarem el Consell de l'Economia Social i Solidària. Potenciarem i implementarem el Pla director de l'economia social i solidària per donar suport a les entitats i iniciatives que la promouen.

13. Promourem la negociació de pactes de suport i desenvolupament de l'economia social i solidària i del desenvolupament social a totes les administracions insulars i municipals. Ajudarem a donar visibilitat a aquesta economia entre la ciutadania a través de la sensibilització i la formació.

14. Donarem un fort impuls a les clàusules socials en els concursos de les administracions públiques com ja s'ha començat a fer aquesta legislatura.

15. Fomentarem en el si de les administracions la utilització de serveis i productes inspirats en els principis del comerç responsable, les finances ètiques, l'economia circular i l'economia local, social i solidària.

### Turisme

16. Seguirem amb l'objectiu principal de reorientació del model turístic que prioritzi la qualitat en front de la quantitat, l'allargament de la temporada per tal de suavitzar els pics de temporada alta i desplaçar visitants a la temporada baixa (*#Betterinwinter*), continuar treballant per tal d'aprofitar les sinèrgies que crea el turisme per afavorir els altres sectors econòmics (comerç, indústria, agricultura, sectors tecnològics, innovació, etc.) i millorar la qualitat de la ocupació en el sector serveis.

17. Implementarem el PIAT de Mallorca com a eina delimitadora del turisme vacacional i limitadora de la sobreexplotació turística.

18. Completarem el reforç de la inspecció de turisme.

19. Seguirem fomentant noves vetes de mercat d'activitat turística sostenible: turisme patrimonial, cultural, gastronòmic, accessible, de congressos, esportiu, de salut, etc.

20. Promourem un Turisme des de la perspectiva de la diversitat, amb dos vessants:

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

-Del turisme de masses del “tot val” al turisme responsable des de la perspectiva de la diversitat amb l’aposta per un model turístic inclusiu que atregui un turisme LGTBI, turisme sènior, turisme de gènere, turisme des de la perspectiva de la infància i la joventut, turisme transcultural i turisme familiar.

-Cap a un model laboral turístic des de la perspectiva de gènere, basat a dignificar el treball del sector turístic, garantir la conciliació familiar dels treballadors i les treballadores, i la reducció del fracàs i l’abandonament escolar.

21. Promourem el turisme entre illes, amb la creació d’un producte propi afavoridor d’una desestacionalització resilient. Proposarem la creació d’un turisme d’IMSERSO a la Unió Europea.
22. Clarificarem i millorarem la normativa del tot inclòs, n’introduïrem limitacions basades en raons d’interès general com la defensa dels consumidors i usuaris, el medi ambient, la salut pública i d’altres.
23. Promourem incentius que fomentin l’allargament de la temporada.
24. Afavorirem el treball coordinat del sector públic i el sector privat dins les zones turístiques.
25. Reforçarem la col·laboració amb els projectes europeus de desenvolupament de turisme sostenible.
26. Aplicarem indicadors de turisme sostenible per impulsar polítiques turístiques respectuoses amb el medi ambient. Establirem nous criteris de classificació dels establiments d’allotjament amb criteris mediambientals, socials i energètics.
27. Aplicarem les eines i el coneixement que ofereixen les tecnologies digitals disruptives (BigData, IoT, etc.) per millorar la sostenibilitat del turisme.
28. Crearem sinèrgies amb les illes de la Mediterrània, per tenir una veu comuna davant la UE, per tal que s’analitzi l’efecte del turisme en els territoris insulars limitats i s’ofereixin línies d’ajuts per combatre’n els efectes més negatius.

### **PIME, comerç i indústria**

29. Continuarem amb les línies d’ajudes a la consolidació empresarial i al foment de l’emprenedoria productiva.
30. Potenciarem els microcrèdits i la responsabilitat social de les empreses aprofitant la creació de l’Oficina econòmica de responsabilitat social creada aquesta legislatura en el Consell de Mallorca.
31. Seguirem potenciant la formació de les PIME en tecnologia, venda en línia, imatge i comercialització.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

32. Aplicarem el Pla d'Indústria aprovat aquesta legislatura per tal d'enfortir i potenciar el teixit industrial.
33. Seguirem amb la reorientació estratègica de la indústria de la construcció cap a la rehabilitació, l'adaptació domòtica, la utilització de materials propers i poc contaminants, l'estalvi energètic de les llars i la introducció de noves tecnologies sostenibles.
34. Potenciarem els programes de suport a les empreses en la recerca de nous mercats exteriors. Seguirem donant suport a la internacionalització de les empreses locals i l'obertura de nous mercats.
35. Aprofitarem el Pla d'Equipaments Comercials de Mallorca com a instrument de fre de la liberalització indiscriminada de les grans superfícies comercials.
36. Elaborarem el Pla de desenvolupament i dinamització de l'activitat comercial previst a la Llei de comerç, amb la dotació pressupostària necessària per desenvolupar-lo.
37. Seguirem donant suport als processos d'especialització del comerç i l'empresa local, així com a la creació de xarxes locals de petit comerç.
38. Potenciarem el paper del comerç local i l'artesania en el foment de les activitats productives dels municipis.
39. Impulsarem les associacions de comerciants i empresaris locals amb les quals treballarem conjuntament per fomentar l'economia i el comerç local i de proximitat als diferents municipis.
40. Promourem la innovació, la creativitat i l'adaptació dels sectors comercial i industrial a les noves necessitats dels usuaris i a les majors exigències mediambientals, especialment en residus i energia.
41. Impulsarem solucions de consens entre els comerciants, els venedors ambulants i els ajuntaments per ordenar la venda ambulant i aprofitar les sinèrgies entre venda ambulant regulada i comerç de proximitat.
42. Posarem en funcionament un programa per reconduir la venda que es troba fora de regulació d'una manera integral, tot popocionant als venedors i les venedores una atenció integral i transversal (atenció sociolaboral, formació, etc.).
43. Demandarem la reducció de l'IVA del 21 % al 10 % aplicat als serveis de reparació, segona mà i lloguer com a mesura contra l'obsolescència programada per reduir la càrrega impositiva i el preu de les reparacions o de la reutilització d'articles, front la compra de productes nous, i a la vegada que s'incentiva els fabricants perquè els seus productes siguin reparables i duradors.

### **Ocupació i formació**

44. Continuarem amb el diàleg social amb sindicats, empresaris, Universitat i entitats per donar compliment als pactes socials i als plans de competitivitat i sostenibilitat

acordats aquesta legislatura, així com els nous pactes que es puguin signar en el futur, per seguir avançant en la transició cap a un model econòmic més equilibrat socialment i ambientalment.

45. Consolidarem les fites laborals d'aquesta legislatura que han suposat unes xifres d'afiliats a la Seguretat Social molt altes i per contra unes xifres d'atur baixes, en la línia d'incidir més en la qualitat que en la quantitat del treball que cream. En aquest sentit, prioritzarem fer front a tres grans qüestions: temporalitat, precarietat i seguretat laboral.

46. En la línia d'anar cap a la qualitat de l'ocupació, prioritzarem i continuarem la millora de la formació dels demandants de treball, —en la triple versió: reglada, per a l'ocupació i contínua—, com un dels grans objectius de legislatura.

47. Reclamarem al govern espanyol la derogació de la darrera reforma laboral del Govern de Rajoy, que el govern socialista de Madrid no s'ha atrevit a dur a terme.

### *Innovació, recerca i desenvolupament tecnològic*

48. Establirem mecanismes i òrgans de coordinació entre les àrees de ciència, universitat i competitivitat empresarial en la línia que la gestió de la formació superior estigui a prop de les sortides professionals d'aquest col·lectiu.

49. Impulsarem la Compra Pública Innovadora mitjançant una unitat especialitzada al cos d'Intervenció que centralitzi aquesta fórmula de contractació, per tal que actuï de catalitzador de nous projectes i doni suport a la resta d'àrees de gestió.

50. Aprovarem una nova Llei de la Ciència la qual, entre d'altres punts, ha de recollir el següent:

- Els objectius i principis que han de regir el Sistema de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears, especialment els relatius al desenvolupament insular sostenible, la reducció de bretxes socials, la viabilitat econòmica o la igualtat de gènere i la transparència pública.
- La creació de la Institució de Recerca de les Illes Balears com a agent de gestió i de contractació de personal altament qualificat i de reconegut prestigi en l'àmbit de la ciència i la tecnologia, per tal de contribuir a l'excel·lència en la recerca duta a terme a les Illes Balears.
- La creació d'un Registre de projectes i infraestructures de Ciència, Tecnologia i Innovació de les Illes Balears.
- La regulació de la transferència dels resultats de les activitats de recerca al teixit empresarial per transformar-los en nous productes i serveis.

51. Donarem continuïtat i consolidarem les línies d'ajuts posats en marxa al llarg de la present legislatura en talent, consolidació de la base científica, impuls a la competitivitat i societat innovadora, incentius fiscals a empreses R+D, creació del registre d'empreses innovadores i creació de l'Agenda Científica de Balears.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

52. Dotarem els recursos econòmics i humans adequats per impulsar la innovació i la recerca a les Illes Balears. Establirem un finançament estructural i estable per als centres de recerca que compleixin criteris d'excel·lència.

53. Continuarem donant suport a la innovació a tots els sectors econòmics de les Illes Balears per promoure:

- Mallorca i les Illes Balears com a centres de negocis i d'instal·lació d'empreses basades en el coneixement o la tecnologia innovadora.
- La creació d'un fons de capital risc per a empreses emergents (start up) basades en el coneixement.
- El foment de la digitalització de les indústries i els sectors tradicionals, així com la utilització de les tecnologies TIC (Internet de les coses, BigData, machine learning, etc.) per fomentar-ne la competitivitat.
- La consolidació del paper de les associacions empresarials innovadores o clústers, fomentant-ne l'excel·lència, l'expansió i la internacionalització.
- El foment de la interconnexió de les indústries tradicionals innovadores entre elles i amb les indústries emergents, start up, i de base tecnològica, incentivant-ne una xarxa d'expansió i interacció.
- La creació d'una línia de serveis per captar la inversió estrangera en sectors innovadors i/o emergents.
- La vinculació societat-coneixement-innovació amb programes integrats de difusió i divulgació.

### **Desenvolupament tecnològic, economia i societat digital**

54. Avançarem en el model de "Sol i Dades" començat aquesta legislatura com alternativa al model de "Sol i Platja". Convertir les Illes en un lloc atractiu per la seva connectivitat amb tot Europa i la seva accessibilitat tecnològica. Deixar de ser espectadors de les revolucions industrials i passar a ser protagonistes en la 4a revolució industrial.

55. Per reforçar aquest model, crearem un Departament o una Direcció General de Societat Digital. Cal que tinguem una estructura forta i clara de Govern per, d'una banda, activar i donar suport al procés de conversió de les empreses de les Illes i, de l'altra, per atraure empreses d'arreu que s'estan convertint en empreses de programari.

56. La Direcció General o el Departament de Societat Digital actuarà sobre la indústria digital de forma transversal: educació, ocupació, innovació i finançament, en col·laboració amb la resta de direccions generals implicades.

57. Estudiarem la creació de línies d'ajuts a projectes estrictament tecnològics dirigits a: millora dels processos productius, desenvolupament d'eines de gestió, cofinançament de lloguers per a empreses digitals al Parc Bit, entre d'altres.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

58. Promourem la universalització i la sobirania de les xarxes de telecomunicacions, i potenciarem l'ús neutre de les xarxes de telecomunicacions, com a estratègia de desenvolupament de l'economia 4.0.
59. Aprovarem una Llei de societat digital per reforçar tot aquest model, i a més, la Direcció General assessorarà sobre les implicacions digitals per a qualsevol llei del Govern.
60. Promourem la transferència dels productes TIC del Govern a la indústria, a les entitats locals i a la societat en general.

# **AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA**

En l'àmbit europeu, el sector agrari afronta tota una sèrie de reptes i dificultats comunes: la davallada de les rendes, la competència de països tercers i les exigències mediambientals. Al mateix temps, i sense deixar de banda les dificultats i reptes comuns dins la Unió Europea, el sector primari de les Illes Balears ve marcat per dos factors diferenciadors fonamentals: la insularitat, que fa més costosa la producció d'aliments i l'economia turística i residencial, que competeix per a l'ocupació del sòl agrari i dels seus recursos.

La pesca també viu un moment difícil a causa de la pressió dels productes de fora, l'ocupació costanera, les despeses de l'activitat i el preu dels productes. Però també està plena d'oportunitats de futur si sabem fer valdre allò que ens aporta el sector en l'àmbit socio-econòmic, turístic i gastronòmic.

Les polítiques agràries i pesqueres que duquem a terme s'han de fer amb planificació, amb fermesa i han de servir per fer front a tots aquests reptes. També hem d'incloure propostes que millorin la qualitat de vida dels nostres pagesos i pescadors, així com la promoció dels productes de proximitat, que assegurin la bona gestió del territori i que protegeixin el medi ambient.

Des de MÉS PER MALLORCA estam decidits a seguir implantant polítiques agràries i pesqueres pròpies, valentes, compromeses amb el sector agrari i agroalimentari, la pesca, la defensa del territori i del medi ambient.

1. Continuarem defensant que l'activitat agrària i la pagesia siguin un element fonamental per un desenvolupament econòmic i social sostenible a les Illes Balears i per a la qualitat de vida de tots els seus ciutadans.
2. Exigirem un règim econòmic que permeti que el sector agrari i agroalimentari estigui en situació d'igualtat respecte de les empreses de fora, en què s'equiparin els costos de producció als del continent en el preu dels adobs, els tosanitaris, el transport, l'alimentació del bestiar o els carburants.
3. En aquesta legislatura s'han dedicat més de 20 milions d'euros a polítiques agràries pròpies. Continuarem treballant en el desenvolupament d'una política agrària pròpia, més enllà de les polítiques europees i estatals, que doni resposta a les necessitats i demandes del sector en el conjunt de les Illes Balears i per a cadascuna de les Illes. Aquesta política agrària també ha de tenir en compte els models agraris insulars i la tipologia de les explotacions.
4. La recerca i la innovació en l'àmbit agrari seran eixos principals de la futura política agrària. Es conformarà una més estreta relació entre l'Institut de Recerca i Formació Agrària i Pesquera, la Universitat de les Illes Balears, l'empresa pública de Serveis de

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

Millora Agrària i Pesquera i el sector agrari per tal d'optimitzar recursos i millorar resultats en l'estudi de cultius, adaptació al canvi climàtic, seguretat alimentària, varietats locals, productivitat, prevenció de plagues i malalties, etc.

5. Les oficines comarcals seran oficines de proximitat per als pagesos. Seguirem treballant en la millora de l'eficiència de l'administració i en la simplificació de la tramitació administrativa. Recuperarem l'assessorament tècnic als pagesos.

6. Mantendrem el suport al cooperativisme, i en potenciarem l'articulació comercial, els serveis als agricultors, les centrals de compra, la reestructuració interna i facilitant la creació de marques distintives comunes.

7. Promourem la igualtat d'oportunitats entre homes i dones en el sector agrari. Implementarem les propostes sorgides en el marc del Pla d'Igualtat elaborat per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca per tal d'afavorir la plena incorporació de la dona al món laboral, i fer visibles les tasques de les dones pageses i de les assalariades dins l'explotació familiar.

8. Continuarem amb els processos de concertació de la política agrària a través dels consells agraris insulars i del consell agrari interinsular, així com amb el diàleg permanent amb el sector.

### **Sector agrari i agroalimentari professional**

9. Apostarem clarament per mantenir les mesures de suport als joves agricultors, garantint el finançament de les inversions, l'assessorament tècnic i l'accés a la terra. Als més de 400 joves incorporats durant aquesta legislatura se'ls oferirà tot el suport que faci falta perquè puguin desenvolupar els seus projectes empresarials.

10. Seguirem aplicant mesures per assegurar el relleu generacional: incorporar més innovació tecnològica, facilitar la incorporació de "nous agricultors", millorar els plans de formació i assegurar la viabilitat econòmica de les explotacions, per fer-les cada cop més eficients i garantir així el manteniment de l'explotació i la qualitat de vida d'agricultors i ramaders.

11. Garantirem un pla de formació agrària adequat i apostarem clarament per la certificació professional agrària en la formació dels joves, per dotar al sector de la mà d'obra qualificada necessària per millorar la seva competitivitat.

12. Defensarem que la dotació de fons destinada al sector sigui l'adequada per desenvolupar polítiques agràries eficaces, sense deixar de reclamar un tracte més just que reconegui el fet insular.

13. Protegirem l'ús agrari i la seva activitat complementària en el sòl rústic perquè les generacions futures de pagesos puguin romandre en aquests espais amb rendes dignes, proporcionant-los, amb la nova llei agrària, les eines per aconseguir la seguretat econòmica necessària per mantenir l'activitat.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

14. Seguirem ajudant financerament al sector a obtenir crèdits i avals en condicions avantatjoses, necessaris per al bon funcionament de les empreses agràries. Donarem continuïtat a les ajudes que en els darrers quatre anys han suposat més de 15 milions d'euros en crèdits.
15. Continuarem defensant la producció pròpia, i seguirem ampliant i promocionant el catàleg d'aliments tradicionals, les produccions locals, la transparència dels mercats i les identificacions d'origen i de qualitat. Durem a terme campanyes per fomentar la identificació dels productes i el seu consum, tant en la distribució al detall com en la indústria, la restauració i l'hostaleria.
16. Seguirem apostant per les ajudes destinades a la promoció, innovació i comercialització a cadenes curtes de comercialització i venda directa. La indústria agroalimentària local, com a baula fonamental de l'economia agrària que és, serà incentivada i protegida.
17. La ramaderia de les Illes Balears serà considerada un sector estratègic, tal com s'ha desenvolupat a la nova Llei agrària, amb ajuts als ramaders, a les associacions de defensa sanitària, als escorxadors i a la indústria per tal de mantenir el potencial productiu dels nostres ramaders i garantir els productes carnis i lleters de qualitat als nostres ciutadans.
18. Promourem l'elaboració de productes artesans i posarem en marxa la normativa d'elaboració artesana, evitant que als petits productors i elaboradors se'ls exigeixin els mateixos requisits que a les grans indústries. Ajudarem a millorar les condicions de venda dels productes locals amb una menció explícita a la Llei Agrària i a la prioritització en fires i mercats.

### ***Territori i medi ambient***

19. Seguirem aplicant fórmules de contraprestació als pagesos i ramaders pels beneficis ambientals que generen per al conjunt de la societat, com els ajuts de Manteniment del paisatge, finançats amb 6 milions d'euros, provinents de l'impost turístic, o els ajuts a les zones desfavorides, amb 23 milions d'euros, finançats amb fons del Programa de Desenvolupament Rural. Seguirem fins a aconseguir una renda adequada que garanteixi la pervivència de les explotacions i la igualtat d'oportunitats respecte del continent.
20. Farem costat a les pràctiques agràries beneficioses per al medi ambient i la seguretat alimentària, i donarem continuïtat a les línies d'ajuts agroambientals per al foment de l'agricultura i la ramaderia ecològica, les mesures contra incendis, la lluita contra l'erosió, les pràctiques cinegètiques tradicionals, la conservació del patrimoni, el manteniment del paisatge rural, la producció integrada i els usos agroecològics tradicionals.
21. Seguirem proporcionant l'ajuda necessària per protegir les varietats locals i les races autòctones. Continuarem desenvolupant el Catàleg de varietats locals de les Illes Balears i posarem en valor la conservació de varietats locals i races autòctones com a part de la nostra identitat agrària i gastronòmica.

22. La nova Llei agrària declara les Illes Balears com a territori lliure de cultius amb organismes modificats genèticament (OMG). En aquest sentit, estarem vigilants davant les noves amenaces que puguin aparèixer, especialment l'amenaça que representa el Tractat de Lliure Comerç amb els Estats Units i les pressions de les grans multinacionals del sector.

23. Promourem l'economia circular en l'ús dels recursos hídrics en l'agricultura. Seguirem defensant la bona gestió de l'aigua i l'aprofitament de les aigües regenerades en cultius i jardins. Aquesta legislatura hem arribat als 3 hm<sup>3</sup> de capacitat en basses d'aigua per a reg i l'objectiu és duplicar aquesta xifra en els pròxims anys.

## **Pesca**

24. Donarem continuïtat a la creació de reserves marines i a la protecció d'hàbitats marins. L'èxit obtingut aquests darrers anys ens convida a seguir en aquesta línia, amb pràctiques sostenibles que protegeixin les principals zones de pesca de la sobreexplotació i que permetin la perdurabilitat de l'activitat pesquera professional i recreativa.

25. Col·laborarem activament en el control de la pesca professional i recreativa amb la resta d'administracions (ministeri, consells insulars i Unió Europea) per fer complir la normativa i evitar activitats il·legals perjudicials per als fons marins. Les pesqueres se seguiran gestionant amb aturades temporals en la pesca d'arrossegament per tal de reduir l'esforç pesquer, tal com marquen les directrius europees.

26. Reforçarem la vigilància i el seguiment de les reserves marines i del Parc Nacional de Cabrera per evitar la pesca furtiva. Continuarem augmentant els recursos per lluitar contra la pesca i la comercialització furtiva a tot el litoral, en coordinació amb els altres cossos de vigilància autonòmics i de l'Estat (DG de Comerç, DG de Sanitat, agents de medi ambient, policies locals i guàrdia civil).

27. Augmentarem la dotació per seguir lluitant per la protecció de la posidònia, pels beneficis que genera com a espècie protectora d'espècies comercials en el seu estadi d'aleví, com a generadora de diversitat marina i com a indicadora de la qualitat de l'aigua.

28. Adaptarem l'activitat de pesca professional a la política pesquera comuna, principalment en relació amb l'eliminació del rebuig i amb l'establiment de mesures que n'assegurin l'explotació a nivells sostenibles. D'aquesta manera defensarem les excepcionalitats en els usos i costums de la nostra flota tradicional, sempre que siguin sostenibles i adequats, d'acord amb la normativa vigent i amb les autoritzacions corresponents. Desenvoluparem un Pla de la Pesca Balear que gestioni les pesqueres de forma sostenible i respectuosa amb el medi ambient (Zona UE GSA5).

29. Seguirem apostant per la cogestió i el diàleg en la resolució de conflictes i en la presa de decisions, amb participació de tots els agents afectats (pescadors, administració, científics i entitats ecologistes) com ja s'ha fet en la pesca del jonquillo, el gerret o la llampuga.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

30. Facilitarem la renovació i la modernització de la flota d'acord amb criteris socioeconòmics i mediambientals per tal de millorar les condicions de vida dels pescadors i dels hàbitats marins. Continuarem treballant en la diversificació del sector i en el desenvolupament d'activitats turístiques que siguin compatibles amb l'activitat pesquera.
31. Estimularem, a través de les confraries de pescadors i de les organitzacions de productors, la concentració de l'oferta pesquera local per millorar-ne la comercialització i obtenir, així, unes rendes adequades per als treballadors del sector.
32. Promocionarem el consum del peix de proximitat. Seguirem treballant en la millora de la identificació en l'etiquetatge dels productes pesquers locals, tal com s'ha fet amb algunes espècies durant aquesta legislatura (déntol, cap-roig, gall, etc.). Seguirem ajudant econòmicament en la celebració de fires i esdeveniments que donin a conèixer i reivindiquin els nostres productes de la mar.
33. Defensarem els espais reservats als pescadors en els ports de la pressió d'altres activitats econòmiques, com els amarraments recreatius, restaurants, etc. Lluitarem per la pervivència dels molls de pesca tradicionals que permeten una millora de l'ordenació pesquera i que, a més, confereixen un atractiu turístic addicional a les localitats costaneres.
34. Assegurarem una representació adequada dels pescadors professionals en els òrgans de decisió de les instal·lacions portuàries, tant pel que fa a Ports de les Illes Balears com a l'Autoritat Portuària.

# MOBILITAT, ENERGIA I CANVI CLIMÀTIC

En la legislatura de la recuperació de drets i el benestar de les persones hem tornat a posar les polítiques ambientals entre els pilars per garantir aquest objectiu. El punt de partida no ha estat fàcil, perquè destruir polítiques ambientals és més senzill que construir-les.

La Llei de camins; La Llei agrària; la Llei de residus i sòls contaminats; la Llei de canvi climàtic; la revisió del Pla Hidrològic; el Decret de protecció de la posidònia; la creació del Parc Natural Maritimoterrestre des Trenc-Salobrar de Campos; l'aprovació de noves de Zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA); l'ampliació del Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera que es convertirà en el més gran d'Europa amb més de 90.000 ha; el corredor de cetacis declarat com a zona especialment protegida d'importància per a la Mediterrània (ZEPIM) de 4.600.000 ha; el Pla Director de Centres Comercials que limita les grans superfícies i aposta, per tant, per un comerç de proximitat; el Pla d'Intervenció en Àmbits Turístics que desclassifica terrenys a sa Ràpita, protegeix zones costaneres de nous creixements, prohibeix camps de golf i posa límits al lloguer vocacional en rústic, entre d'altres mesures; la modificació del Pla Director de Carretera que elimina més de quinze projectes viaris innecessaris; el reforç l'Agència de Defensa del Territori que ha permès posar fre a les il·legalitats i multiplicar-ne les sancions, entre moltes altres mesures, posen les bases per a un model més sostenible que passa per conservar el nostre paisatge i els nostres espais naturals marítims i terrestres, actuar a tot el cicle de l'aigua i diversificar la nostra economia donant suport al sector primari i a les energies renovables.

Només un tant per cent molt petit de l'energia que consumim a Mallorca prové d'energies de fonts renovables, mentre que la resta prové de fonts contaminants i com a conseqüència emeten gasos d'efecte hivernacle i contribueixen al canvi climàtic, el més greu problema ambiental que haurem d'afrontar en els propers anys. Si hi afegim un model de transport basat en el cotxe privat i el combustible fòssil, el problema encara s'agreuja més. És per això que hem apostat per una Llei de canvi climàtic i transició energètica valenta i pionera que volem desenvolupar juntament amb mesures de reducció del consum energètic, estalvi de recursos no renovables i l'aposta per un transport públic suficient, fàcilment accessible i eficient, així com la promoció dels desplaçaments no motoritzats.

## **Mobilitat sostenible**

1. Inclourem les previsions de la Llei de canvi climàtic en matèria de mobilitat com a instrument necessari per transitar cap a unes illes amb emissions zero i un transport públic sostenible mediambientalment.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

2. Seguirem impulsant un transport públic més net en emissions i d'elevada eficiència energètica, davant l'excessiu ús del cotxe privat, i afavorirem les mesures encaminades a reduir significativament la necessitat de disposar de cotxe particular a cada casa o família.
3. Potenciarem els cotxes multiusuaris (car sharing), els cotxes compartits (car pooling), aparcaments d'enllaç (park and ride), amb una funció dissuasiva del transport privat, principalment dins els centre urbans, ben connectats a la xarxa de transport públic.
4. Accelerarem la mobilitat elèctrica de vehicles particulars i empresarials i, si escau, la seva substitució amb vehicles de menys emissions.
5. Impulsarem plans d'ajuda per substituir els actuals motors dièsel i gasolina de la flota d'embarcacions d'esbarjo de les Illes Balears, i programes d'ajuda a la instal·lació de punts de recàrrega a les instal·lacions portuàries per estendre a les embarcacions la transició energètica cap a motors elèctrics.
6. Incentivarem econòmicament i administrativament la progressiva substitució dels parcs de vehicles particulars i de mercaderies per alternatives no contaminants.
7. Promourem la mobilitat de les persones treballadores en l'àmbit de les grans empreses, tant públiques com privades, tot implicant les empreses en els plans de gestió de la mobilitat.
8. Prioritzarem que les administracions públiques implantin mesures en l'àmbit de punts de recàrrega de vehicles elèctrics, d'estacionament de bicicletes i de potenciació del transport públic entre els seus treballadors i usuaris front les mesures que puguin afavorir el transport privat.
9. Impulsarem clàusules socials en els contractes en règim de propietat o de lloguer de nous centres o edificis públics que incloguin la valoració positiva en els casos de major facilitat d'accés amb transport públic per part de treballadors i usuaris.
10. Incentivarem en l'àmbit del sector públic una planificació progressiva de substitució de vehicles de combustió interna per vehicles lliures d'emissions.
11. Farem efectiu que els grans centres generadors de mobilitat implantin els plans de mobilitat sostenible, amb la inclusió de treballadors, usuaris i/o clients (nuclis de més de 2.500 habitants, establiments comercials de més de 5.000 m<sup>2</sup>, edificis d'oficines de més de 10.000 m<sup>2</sup>, instal·lacions esportives, lúdiques, culturals per a més de 2.000 persones, centres hospitalaris o sociosanitaris amb capacitat de més de 200 llits, centres educatius de més de 1.000 alumnes, centres de treball de més de 500 persones, centres turístics de més de 1000 llits de capacitat o similars).

### ***Millora i ampliació de la xarxa de transport públic i de la mobilitat no motoritzada***

12. Incentivarem i bonifiquem la utilització del transport públic en general amb mesures de tarifació social.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

13. Millorarem la intermodalitat i el desplaçaments multimodals amb una única targeta de transport de manera coordinada, assequible, accessible i eficient.
14. Elaborarem una estratègia d'eficiència del transport públic que inclogui les qüestions que més preocupen als usuaris (més freqüències, puntualitat, informació, ampliació horària del servei, capacitat en hores punta, etc.)
15. Establirem prioritats al transport públic i col·lectiu (vial, semafòrica, carril bus, VAO) amb l'objectiu d'incrementar-ne l'eficiència i l'oferta del servei.
16. Reforçarem la xarxa ferroviària i el seu manteniment amb criteris d'un transport públic modern, sostenible, segur, àgil i adequat a la demanda.
17. Ampliarem la xarxa ferroviària actual i prioritzarem la projecció de les línies cap a la costa, injustament ajornats per la supressió del conveni ferroviari del 2008, com el tren de Llevant o el tren fins a Alcúdia, el tramvia, el trambús o similar a Palma a l'eix s'Arenal-aeroport-port-ponent.
18. Millorarem la xarxa de transport col·lectiu per carretera.
19. Promourem la mobilitat no motoritzada i saludable, la mobilitat dels vianants: mes carrils bici, itineraris segurs i coherents, permeabilitat de creuers, xarxes interurbanes, rutes segures especialment dins l'àmbit urbà.
20. Impulsarem els sistemes de bicicleta pública dins l'àmbit municipal o centres de treball públic.

### **Mesures de planificació i finançament**

21. Modificarem la Llei de transport terrestre balear per tal d'impulsar i consolidar un model de mobilitat sostenible, modern, just i net, així com procurar una major coordinació dels ens responsables del transport públic.
22. Impulsarem mesures legislatives que estableixin uns criteris tècnics a l'hora de fer actuacions a la xarxa viària que s'adeqüin a la nostra realitat territorial limitada.
23. Articularem una planificació coordinada del transport públic i l'ordenació del territori.
24. Impulsarem un model de xarxa viària respectuosament dimensionada, coherent i equilibrada amb un territori insular i vulnerable, i prioritzarem les millores, les adequacions i la major seguretat de la xarxa actual, amb l'objectiu de no consumir més territori. A més, es posaran mesures per evitar la fragmentació d'hàbitats.
25. Revisarem els convenis de carreteres per reivindicar-ne la reconversió en convenis de mobilitat.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

26. Eliminarem del Pla Director de Carreteres tots els projectes innecessaris que no s'hagin eliminat en aquesta legislatura. Prioritzarem que les circumval·lacions previstes o pendents d'executar es facin en sòl urbà.
27. Restringirem el màxim possible la il·luminació de la xarxa viària en rústic.
28. Farem efectiu el traspàs de competències en transport públic al Consell de Mallorca.
29. Impulsarem una autoritat única del transport metropolità per a Palma, Marratxí, Calvià i Lluçmajor.
30. Impulsarem que el Pla Director de Mobilitat inclogui la planificació de la xarxa viària de forma conjunta i coordinada amb el Pla de Transport.
31. Impulsarem mesures de protecció del patrimoni ferroviari.
32. Donarem suport a l'elaboració de plans de mobilitat sostenible municipals i la seva implementació real i efectiva.
33. Reclamarem un conveni ferroviari digne i suficient que restitueixi com a mínim l'import deixat d'abonar per part de l'Estat en relació amb el conveni ferroviari de 2008 de 443M€.
34. Exigirem que la declaració del transport públic a les illes Balears com a servei essencial inclòs al nou Règim especial de les Illes Balears (REIB) sigui una eina efectiva de cohesió territorial i de mobilitat sostenible, tot considerant les especials necessitats de connexió intrainsular.
35. Equipararem les necessitats de serveis de transport públic al mateix nivell que els serveis sanitaris, docents o assistencials pel que fa al finançament.

### ***Eficiència energètica***

36. Impulsarem la rehabilitació energètica d'edificis, especialment de les llars més vulnerables.
37. Promourem nous models de finançament com els basats en la recuperació de les inversions via estalvis energètics.
38. Reduirem el consum energètic de la mobilitat, amb l'impuls de modes de transport desmotoritzats.
39. Reduirem el consum energètic del sector públic, per mitjà d'inversions en eficiència energètica, com canvis en l'enllumenat públic o el reaprofitament de la calor residual d'instal·lacions com els EDAR.
40. Generalitzarem la promoció de l'estalvi energètic a totes les polítiques públiques, amb especial atenció al cicle de l'aigua.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

41. Impulsarem, des del Consell de Mallorca, l'acció climàtica i els plans de transició energètica municipal, en el marc del Pacte de batles i batlesses, per fer dels municipis veritables agents de transformació i aconseguir, a través d'aquests, la participació ciutadana en la transició.

### **Canvi de model energètic**

42. Modificarem el Pla Territorial Insular de Mallorca per incloure una zonificació d'energies renovables que permeti assolir, almenys un 70 % de l'energia d'origen renovable. Per fer-ho, s'obrirà un procediment de participació que cercarà consensuar com i on s'han d'ubicar les energies renovables a l'illa. De forma preferent, s'ubicaran en sòls urbans o degradats.

43. Modificarem el marc normatiu de manera que es permeti un procediment més àgil per instal·lar les energies renovables a Mallorca, i garantir una reducció de terminis per a les instal·lacions que s'ubiquin dins la zonificació, sense menystenir la protecció ambiental.

44. Impulsarem les energies renovables a les Illes Balears a través de subhastes per a energies renovables.

45. Executarem, si escau, des de l'Institut Balear de l'Energia, projectes públics de generació elèctrica amb finançament col·lectiu.

46. Implantarem modes d'emmagatzematge d'electricitat que facin possible el consum d'electricitat renovables en moments d'indisponibilitat.

47. Generalitzarem l'autoconsum elèctric, amb la promoció d'instal·lacions en habitatges, comerços i zones industrials, així com en aparcaments.

48. Completarem l'autogeneració d'electricitat del sector públic. Totes les cobertes d'edificis públics i els aparcaments respectius comptaran amb plaques solars per a autoconsum.

### **Ordenació energètica**

49. Impulsarem la doble interconnexió elèctrica entre illes, així com de Mallorca amb la Península.

50. Apostarem per la generació distribuïda, tot incloent en la tele-gestió de la xarxa els punts de generació privats.

51. Farem proves pilots per incorporar les bateries de cotxes elèctrics com a futurs punts de generació distribuïda.

## **Canvi climàtic**

52. Elaborarem el Pla de Transició Energètica i Mitigació del Canvi Climàtic i marcarem la fulla de ruta per la descarbonització total de l'economia, d'acord amb la Llei de canvi climàtic.
53. Generalitzarem la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle a totes les àrees del Govern i del Consell, amb especial esment a la inclusió de l'agenda climàtica a les polítiques de mobilitat, la industrial, el turisme, l'urbanisme, de residus i l'agrícola.
54. Fomentarem nous modes de consum que permetin reduir la petjada de carboni associada a la producció, especialment quan aquesta sigui deslocalitzada. També promourem, en coordinació amb salut pública, canvis en els hàbits alimentaris que permetin reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle associats a la producció d'aliments.
55. Desenvoluparem el pla d'adaptació al canvi climàtic, amb especial esment als efectes sobre el litoral, així com amb l'augment de l'estrès hídric.
56. Aplicarem una fiscalitat ambiental no només basada en qui contamina paga, sinó sobretot, a desgravar i premiar les bones pràctiques ambientals. Aquesta fiscalitat anirà dirigida principalment a les rendes més elevades i servirà per compensar problemàtiques reals, com ara la pobresa energètica, o per oferir un millor transport públic que permeti als treballadors arribar al seu lloc de feina.
57. Crearem el Fons d'Adaptació al Canvi Climàtic que es nodrirà d'impostos específics sobre les activitats que hi contribueixen més. Aquest fons serà finalista i finançarà l'adaptació al canvi climàtic i la transició justa.

# AIGUA I RESIDUS

L'aigua és un bé escàs al nostre país insular, alhora que és un bé públic global essencial per a la vida. Per això n'hem de planificar la gestió sense estar sotmesa a interessos urbanístics i especulatius. Per assegurar-nos el futur hídric a casa nostra, cal tenir-ne en compte la disponibilitat, la capacitat de generació i les necessitats reals d'aigua de les illes. Seguint aquests criteris hem revisat el Pla Hidrològic, el full de ruta que s'ha de seguir, que aposta per a una gestió integral de tot el cicle de l'aigua.

Igualment amb residus hem de pensar amb tot el cicle i deixar de banda el model d'economia lineal, gran generadora de residus, per basar-nos en el d'economia circular, el qual, a més, crearà molts llocs de feina. La nova Llei de residus i els diferents plans directors sectorials han posat les bases —que ara ens cal desenvolupar i aplicar—, per a un canvi de paradigma i posar l'accent en la prevenció, en la reutilització i el reciclatge, per aquest ordre, per marcar el camí cap al residu zero. A més, és el camí per tancar, com a mínim, i progressivament, dos dels quatre forns de la incineradora de TIRME.

## Aigua

1. Farem una aposta per la gestió pública del cicle integral de l'aigua.
2. Fomentarem la participació pública en la presa de decisions, amb l'adaptació i millora dels mecanismes de participació previstos (Consell Balear de l'Aigua, juntes insulars, comunitats d'usuaris) a les necessitats de les illes.
3. Impulsarem la regeneració d'aigua depurada i el seu ús.
4. Minimitzarem l'impacte dels emissaris d'aigües depurades existents, amb la legalització i els controls de qualitat del medi que pertocuin.
5. Impulsarem la millora dels claveguerams municipals per tal de minimitzar els abocaments d'aigües mixtes a la mar en episodis de pluja i les infiltracions d'aigües residuals.
6. Impulsarem la innovació i la recerca en la qualitat i el control en aigües litorals i costaneres com a elements estratègics econòmics i mediambientals.
7. Gestionarem els riscos de fenòmens extrems, sequeres i inundacions, des de les perspectives de prevenció i adaptació al risc ambiental.
8. Impulsarem mesures de demanda com la utilització de la xarxa en alta i l'establiment de preus adequats.
9. Millorarem el grau de transparència en la gestió de l'aigua amb la publicació i millora de la informació a disposició de la ciutadania.

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

10. Impulsarem la modificació de l'estructura tarifària del subministrament urbà d'aigua potable per fomentar-ne l'estalvi.
11. Diferenciarem entre demanda d'aigua urbana per a la població resident i demanda turística d'aigua, i establim per a aquesta darrera una dotació màxima coherent amb l'escassetat del recurs a les illes.
12. Impulsarem l'aprofitament de les aigües pluvials tant al camp com a les zones urbanes, especialment als edificis i habitatges.
13. Potenciarem que a les finques grans de pisos hi hagi comptadors individuals i digitals.
14. Impulsarem la restauració hidrològica dels torrents i les zones humides.
15. Establim mecanismes d'informació i formació per a la població local, les instal·lacions turístiques i els visitants per tal de minimitzar el malbaratament i/o la contaminació dels recursos hídrics.
16. Racionalitzarem l'ús d'adobs a l'agricultura, que contaminen els aqüífers.
17. Fomentarem l'estalvi d'aigua als grans consumidors.
18. Impulsarem mesures per tancar el cicle de l'aigua.
19. Impulsarem la implementació de sistemes urbans de drenatge sostenible.

## Residus

20. Executarem totes les mesures previstes a la nova Llei de residus i sòls contaminats per anar cap a unes illes residu zero.
21. Ajudarem els ajuntaments a aplicar el pagament per generació: qui menys residus generi i millor els separi pagarà menys, a diferència dels qui més en generin i no els separi, o bé no ho faci bé, que pagarà molt més. A més, s'aplicaran tarifes reduïdes per a persones amb risc d'exclusió social.
22. Ens assegurarem que s'apliquen totes les mesures de prevenció previstes a la Llei com la potenciació de la venda al detall o la limitació d'envasos d'un sol ús als esdeveniments que organitza l'administració o en els quals col·labora.
23. Aplicarem les mesures de regulació dels envasos i productes de plàstic que causen estralls ambientals al nostre entorn com les bosses de plàstic, les canyetes de begudes o els cosmètics i dentrífics amb microplàstics o nanoplàstics.
24. Si al 2020 no s'han complert els objectius de reciclatge d'envasos posarem en marxa un Sistema de dipòsit i devolució i retorn (SDDR) d'envasos, adaptat a la realitat balear, per incrementar les taxes de recollida selectiva d'aquesta fracció, augmentar la qualitat dels materials recuperats i evitar-ne l'abandonament.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

25. Farem un pla de tancament de dos dels quatre forns de la incineradora de TIRME.
26. Farem campanyes de sensibilització i un pacte social en forma de decret d'obligat compliment per evitar el malbaratament alimentari a tots els àmbits. Aquest pacte social comptarà amb la participació de tots els agents implicats: des dels productors fins als consumidors, passant pels distribuïdors o els restaurants i menjadors.
27. Promourem, tal com preveu el Pla Director Sectorial de Prevenció i Gestió de Residus Perillosos, l'eliminació progressiva de l'amiant a les construccions municipals i públiques, i prioritzarem les que tenen un ús educatiu i sanitari. També els materials que contenguin PVC.
28. Donarem suport a la posada en marxa de centres de preparació per a la reutilització de mobles, aparells elèctrics i electrònics i altres voluminosos, així com també d'altres mesures que promoguin la reutilització com les plantes de rentat d'envasos, l'impuls de la reparació i els serveis d'atenció tècnica per allargar la vida als electrodomèstics i altres productes.
29. Aplicarem la previsió de la Llei de recollir selectivament en l'àmbit municipal, a més del vidre, els envasos lleugers, i el paper i cartró, la fracció orgànica i la poda. També el tèxtil i l'oli vegetal.
30. Impulsarem que la recollida no anònima de residus estigui implantada a tot Mallorca, tant pels residus domèstics com pels comercials, amb sistemes com el porta a porta o els contenidors intel·ligents.
31. Aplicarem el Pla Director Sectorial de Residus no Perillosos de Mallorca (PDS) per impulsar plantes de compostatge insulars deslocalitzades.
32. Facilitarem que els municipis, que així ho decideixin, implantin el compostatge comunitari o facin plantes de compostatge municipal, o mancomunada, per tal d'apostar pel principi de proximitat en el tractament de la fracció majoritària com és l'orgànica.
33. Intensificarem la lluita contra els abocaments incontrolats i d'altres males pràctiques en la gestió de residus, en la qual implicarem MAC insular.
34. Seguirem donant suport als municipis per adequar i ampliar les deixalleries per poder rebre tot tipus de residus domèstics, especialment els perillosos, a més de dotar-les de bàscules i d'un sistema informàtic per fer-les "intel·ligents" i controlar la quantitat i tipologia de residus que reben.
35. Impulsarem que a les deixalleries més grans hi hagi un espai d'educació ambiental, un d'intercanvi de productes reutilitzables i un centre de preparació per a la reutilització.
36. Farem complir la Llei i el PDS pel que fa a la prohibició d'importar residus de fora de les Balears a incinerar a TIRME. No volem tornar a ser el femer d'Europa.
37. Acabarem la tasca iniciada pel Consell en relació amb les auditories a TIRME i MAC insular per tal de revisar el grau de compliment dels contractes respectius i impulsar una rebaixa de totes les tarifes.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

38. Racionalitzarem el tractament de residus del sector càrnic, i estudiarem la possibilitat d'instal·lar una planta de biogàs per al seu tractament.
39. Posarem, tal com preveu la Llei, un cànon a la incineració i l'abocament de residus que revertirà a fomentar la prevenció, la reutilització i el reciclatge, en cas que en el 2020 no s'hagi complert l'objectiu europeu de reciclar el 50% de les deixalles.
40. Vertebrarem un pacte per a la reutilització d'envasos entre tots els actors que intervenen en la cadena de distribució de begudes per incrementar la quota de mercat dels envasos reutilitzables.

# **BIODIVERSITAT, ESPAIS NATURALS, TERRITORI I BENESTAR ANIMAL**

Les nostres illes són notablement riques en biodiversitat ja que compten amb una gran quantitat d'hàbitats i espècies, algunes d'aquestes endèmiques, i emparades sota figures europees de protecció, per mor del seu gran interès, que calen protegir per tal de garantir-ne la futura conservació. No ens podem oblidar que, a causa de l'antropització del territori i altres factors externs, tals com la proliferació d'espècies exòtiques invasores o plagues dins el medi natural, la situació envers la conservació d'aquests elements naturals es fa de cada vegada més vulnerable. És per això que cal seguir apostant per protegir el nostre entorn amb el desenvolupament i l'actualització de la normativa, i amb l'increment dels recursos humans i econòmics dedicats a la conservació, la sensibilització, la vigilància i el control.

L'activitat humana no només ha tengut impactes sobre el territori. Històricament la seva relació amb els animals els ha provocat patiment, mort o fins i tot l'extinció. Els éssers humans tenim obligacions vers els animals i per tant rebutjam totes les formes de sofriment superflu o de maltractament. Per això, farem una aposta decidida en matèria de benestar animal.

## **Biodiversitat i caça**

1. Seguirem apostant i incrementant els esforços per protegir la posidònia oceànica a les Illes Balears.
2. Seguirem treballant per seguir fent polítiques precises i adaptades a les necessitats de la nostra biodiversitat, tot per procurar les millors condicions necessàries per la persistència de les espècies i dels hàbitats més amenaçats.
3. Seguirem potenciant el control de fauna silvestre de les Illes Balears, la recuperació d'espècies protegides ferides o malmeses, i el control d'espècies invasores que alterin les condicions de persistència de la nostra biodiversitat.
4. Exigirem a l'Estat que, sota les seves competències, intensifiqui el control i la vigilància de l'entrada d'espècies exòtiques i/o invasores a través del trànsit marítim i aeri.
5. Apostarem per seguir incrementant esforços, alhora de garantir la conservació dels nostres boscos, bé amb polítiques de prevenció i extinció d'incendis forestals, però també apostant fermament per la sanitat forestal.

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

6. Fomentarem les relacions i les sinèrgies amb les institucions acadèmiques i científiques per tal de millorar la transferència de coneixement i R+D+I en matèria de biodiversitat.
7. Consolidarem la recerca aplicada sobre el conill de camp i n'assolirem la recuperació sobre el territori, com a espècie clau dels agroecosistemes i de l'activitat cinegètica.
8. Ampliarem el seguiment i l'estudi d'espècies cinegètiques a partir dels procediments tècnics consolidats els darrers anys.
9. Implementarem els aspectes ecocinegètics en el PDR i en altres instruments de gestió transversals, especialment els d'agricultura no productiva en favor d'espècies com la guàtlera i d'altres lligades als agroecosistemes.
10. Prosseguirem en la recuperació genètica i funcional del ca de mè mallorquí i el ca rater, i potenciarem la col·laboració social i interadministrativa en matèria de races autòctones de cans de caça.
11. Implementarem l'examen per obtenir la llicència de caça per als caçadors nous o els que hagin estat inhabilitats per una infracció.

### *Espais naturals*

12. Seguirem apostant pel reforç i la creació de més mitjans humans i econòmics destinats a la protecció i conservació dels espais naturals protegits.
13. Ampliarem definitivament els parcs naturals de Llevant i de s'Albufera de Mallorca, continuant així amb l'augment de la superfície protegida a les Illes Balears.
14. Apostarem per seguir donant importància i tenint cura dels espais de la Xarxa Natura 2000, amb màxima prioritat a la seva conservació i, alhora, fent-los compatibles amb el desenvolupament de l'activitat social i econòmica.
15. Seguirem treballant per acabar i aprovar tots els plans de gestió dels espais de rellevància ambiental, per donar així les eines perquè la protecció n'esdevingui eficient.
16. Posarem en marxa i aplicarem el Pla de Gestió de la Serra de Tramuntana Patrimoni de la Humanitat que ha de permetre la convivència de les activitats que s'hi duen a terme —agrícoles, econòmiques, turístiques, d'esbarjo— i la conservació dels valors que la representen.
17. Millorarem la governança de la serra de Tramuntana i n'impulsarem la unificació de la gestió.
18. Es fomentaran els mecanismes de col·laboració entre l'administració i els propietaris de finques sota la figura de la rellevància ambiental a partir d'acords, convenis o ajuts destinats a la conservació dels valors naturals i/o etnològics.

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

19. Seguirem potenciant la gestió de les finques públiques, també a partir de convenis o acords de col·laboració amb entitats de custòdia del territori, cooperatives agràries o d'altres associacions interessades en la conservació.
20. Modificarem la legislació per garantir la protecció de la biodiversitat, els espais naturals i els que tenen una protecció urbanística, unificarem figures i normativa, amb l'objectiu de preservar, però també tractar i regular-ne l'accés i el lleure al medi natural i rural.

### Territori

21. Revisarem el Pla Territorial de Mallorca que rebaixi el creixement urbanístic i poblacional amb l'eliminació d'àrees de transició, així com també la urbanització de sòls no transformats que no obeeixin a les necessitats d'habitatge social.
22. Reforçarem, en la mateixa revisió, la protecció del paisatge com a element clau per donar valor al nostre entorn natural.
23. Revisarem els criteris de construcció i edificabilitat en rústic per limitar-ne la reurbanització.
24. Ampliarem la xarxa de refugis i seguirem apostant per la coordinació entre Consell i Govern. També apostarem perquè els refugis amb servei de menjador ofereixin productes locals i ecològics.
25. Acabarem de desenvolupar la Ruta de la Pedra en Sec.
26. Farem una Llei de forests per regular la gestió de les masses forestals de les Illes Balears.
27. Optimitzarem, augmentarem i farem més eficients els recursos en relació amb la disciplina ambiental.
28. Estudiarem la integració de les autoritzacions ambientals integrades en qualitat d'activitats classificades per millorar-ne el control i agilitzar-ne els tràmits administratius.
29. Exigirem al govern espanyol el traspàs de la competència de costes com a instrument bàsic en un territori insular.
30. Impulsarem un Pla de regulació dels serveis de temporada en platges protegides sota la figura d'espais de rellevància ambiental.

### Benestar animal

31. Modificarem la Llei de benestar animal per garantir-ne una millor protecció amb mesures com:
  - La prohibició de l'eutanàsia a animals sense prescripció veterinària.
  - L'equiparació de les garanties de la compra-venda d'animals a fires o entre particulars a les dels establiments comercials, i en especial en el comerç electrònic, i n'exigirem entre d'altres mesures, el nucli zoològic en tots els anuncis.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

- L'establiment de controls per evitar la cria il·legal d'animals.
  - La declaració de les Illes Balears com a comunitat lliure de circ amb animals.
  - La prohibició de les mutilacions estètiques i així adaptar-nos al que marca el conveni europeu.
  - La restricció de qualsevol festa popular que impliqui el maltractament d'animals.
  - L'impuls i l'establiment d'un control estricte de l'experimentació amb animals.
32. Crearem un servei de benestar animal que coordini la lluita contra el maltractament animal i el comerç il·legal.
  33. Implantarem cursos de capacitació per a les persones que treballin amb animals.
  34. Promourem la formació dels cossos de seguretat en matèria de protecció animal.
  35. Aprovarem una normativa municipal marc perquè els municipis sense ordenança pròpia s'hi puguin acollir.
  36. Revisarem que totes les administracions compleixin amb les normatives competents en benestar animal.
  37. Treballarem per ampliar la cobertura horària de l'atenció veterinària urgent.
  38. Establirem controls estrictes d'instal·lacions i empreses amb animals.
  39. Treballarem activament per acabar amb l'abandonament d'animals tant amb mesures sensibilitzadores com amb mesures sancionadores cap als propietaris infractors.
  40. Controlarem el benestar animal als escorxadors, les granges, les quadres, i els animals de competició.
  41. Facilitarem l'accés dels animals de companyia al transport públic.
  42. Potenciarem campanyes d'esterilització, adopció i conscienciació ciutadana.
  43. Potenciarem el control de les poblacions de moixos a través de la promoció de les colònies felines controlades.
  44. Amb l'objectiu d'aconseguir el sacrifici zero, reforçarem les polítiques que promoguin les esterilitzacions, promourem l'escurçament dels terminis d'adopció d'animals, regularem els protocols d'acollida per part d'entitats, i reforçarem els controls d'identificació d'animals de companyia.
  45. Promourem la participació ciutadana en matèria de benestar animal amb la creació d'un Consell Assessor les Illes Balears, el reforç dels programes de voluntariat, la sensibilització de la població en relació amb el tracte ètic als animals i la tinença responsable, i la promoció de convenis amb entitats perquè reforcin aquesta tasca d'educació.



**III.**  
**Mallorca**  
**Sobirana**

**Mi's**



# ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

## *Administració pública, eficient, social i transparent*

Canviarem l'administració pública sota les premisses de proximitat, agilitat, modernització, optimització, participació i transparència.

L'actual esquema administratiu té un marc legal obsolet, i per tant, hem d'anar més enllà de fer efectives totes les competències de l'Estatut.

L'aparell administratiu de les Illes Balears ha d'assumir el màxim de competències, sempre ben finançades, perquè estam segurs que gestionarem més i millor.

Els ajuntaments i els consells han de ser una peça protagonista en aquest nou model i necessiten una modernització urgent, tan legislativa com de mitjans i de personal.

L'Administració pública ha de ser la garant de l'equitat dels ciutadans i dels serveis

a la població, eina per a la redistribució de la riquesa i productora de benestar. Per tot això, ha de ser independent del govern de cada moment; és important minimitzar-ne l'externalització i garantir-ne el control públic.

## *Institucions*

1. Avançarem en l'autogovern, amb la gestió del repartiment competencial des d'una perspectiva de cada illa amb vocació d'assumir les competències de proximitat que no té sentit que encara les exerceixi l'Estat.
2. Reclamarem les competències d'ordenació del litoral, la policia autonòmica i de Justícia. N'exigirem una adequada assignació pressupostària, per dotar-les millor i lluitar amb eficàcia contra la corrupció, perquè des d'una perspectiva insular, gestionarem millor que l'Estat.
3. Municipalitzarem i descentralitzarem la CAIB cap els consells insulars.
4. Convertirem els consells insulars en òrgans plenament autonòmics deslligats del control que exerceix l'Estat mitjançant la Llei de bases de règim local.
5. Estudiarem tots els casos i recuperarem els serveis municipals bàsics cedits a empreses privades.
6. Construïrem una administració descentralitzada, solidària, eficient, responsable, participativa i respectuosa amb el principi de la subsidiarietat.
7. Passarem del paradigma d'organització burocràtica vertical del Govern de les Illes Balears a un altre d'horitzontal, amb més independència funcional, amb més recursos per

a la cooperació interadministrativa i amb la reducció dels òrgans centrals de la burocràcia. Impulsarem un canvi del paradigma centralista geogràfic, amb una dispersió efectiva de tota un seguit d'institucions autonòmiques, que haurien de tenir una implantació per tot el territori.

### ***Administració electrònica i digital***

8. Desenvoluparem l'Administració electrònica i augmentarem el pressupost en Administració digital. La dotarem de més mitjans humans i materials. Augmentarem el suport dels consells insulars als ajuntaments en aquest camp.
9. Tendrem la sobirania de les nostres dades i implantarem l'ús del programari lliure.
10. Farem una Direcció General de Noves Tecnologies clara i forta amb una visió de 360º de la política digital del Govern.
11. Crearem un únic organisme compartit de professionals i serveis per a la gestió del talent i del coneixement digital, en el qual hi ha d'haver un laboratori per seguir les tendències digitals: intel·ligència artificial, blockchain, aprenentatge automàtic (Machine Learning), etc. Hem de tenir en compte que el Govern de les Illes Balears és l'organització digital més grossa de les Illes.
12. Implantarem la capacitació digital per a totes les persones que treballen a l'administració.
13. Garantitzarem l'accés digital a tota la ciutadania de les Illes Balears.

### ***Funcionariat i personal laboral***

14. Farem feina per l'estabilitat i pel reconeixement de la professionalitat del funcionariat.
15. Desenvoluparem processos d'estabilitat del personal interí de llarga durada.
16. Configurarem unes borses de treball que tindran en compte les situacions de les treballadores i treballadors interins (borses en línia i totalment transparents, com les d'educació).
17. Ampliarem les partides destinades al fons social, hi n'inclourem els persona interí, i farem el percentatge per calcular els ajuts de forma inversa en relació amb el sou, així és que els ajuts seran més alts epr als que menys cobren.
18. Reduirem les taxes d'interinitat, especialment al Consell de Mallorca, garantirem processos de selecció i renovació i concursos de trasllat fins a normalitzar i modernitzar les administracions locals.
19. L'EBAP serà una escola unificada per a la formació del personal al servei del Govern, amb cooperació total amb Funció Pública, per tal d'utilitzar els mitjans disponibles de

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

forma coordinada i eficient, i s'ofrirà la possibilitat a cada treballador o treballadora de gaudir d'un recorregut formatiu, més transparent i totalment digitalitzat, per millorar, entre d'altres aspectes, els processos dels concursos de trasllat.

20. Potenciarem la formació del personal al servei de les administracions públiques, mitjançant una oferta formativa que tenguí com a objectiu millorar el servei a la ciutadania.

21. Crearem les comissions de coordinació entre l'EBAP, la direcció general comptent en formació professional i l'anàlisi de la Funció Pública a les IB. Posarem en marxa l'Oficina d'Avaluació Pública de les Illes Balears que preveu la Llei 4/2011, de 31 de març, de la bona administració i del bon govern de les Illes Balears. Coordinarem l'Oficina d'Avaluació Pública de les Illes Balears amb l'Institut d'Estadística de les Illes Balears per garantir l'accés a informació contrastada i fiable per fer-ne el seguiment dels indicadors.

22. Modernitzarem els sistemes de selecció actuals, amb la prioritització de les proves objectives tipus test. Actualitzarem els sistemes i les proves d'accés a la funció pública i adequarem els continguts a les funcions que han de desenvolupar els diferents cossos i escales. Professionalitzarem els tribunals de selecció.

23. Reconeixem les retribucions de la carrera professional, i n'inclourem el personal interí i laboral no fix, així com també promouem un complement d'insularitat digne i igualitari a totes les administracions públiques.

24. Farem del sistema de carrera professional una veritable eina per avaluar el compliment de les tasques dels treballadors públics, això és, cobriran més els que facin més i bona feina.

### Normativa

25. Impulsarem l'elaboració d'una nova Llei de règim jurídic de les institucions d'autogovern i procediment administratiu de les Illes Balears.

26. Impulsarem l'elaboració d'una nova Llei de funció pública.

27. Revisarem, reduïrem i simplifiquem els procediments administratius, per garantir-ne la tramitació àgil i accessible als ciutadans.

28. Impulsarem l'aplicació immediata de l'article 82.bis de l'actual Llei de funció pública, referent al nomenament provisional en un grup o un subgrup superior, per part de funcionaris de cossos inferiors, que estableix que quan un lloc vacant no ha pogut proveir-se mitjançant una convocatòria ordinària de comissió de serveis i sigui urgent proveir-lo, pot cobrir-se mitjançant el nomenament provisional de personal funcionari de cossos inferiors, sempre que es tenguí la titulació exigida i es compleixin els requisits que estableix la relació de llocs de treball.

29. Farem una nova Llei de cossos i escales adaptada a les titulacions actuals universitàries i les certificacions de professionalitat. Crearem categories B per a titulats

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

de formació professional superior dins la necessària especialització i tecnificació de l'Administració pública.

30. Reduirem els requisits de les places, i ampliarem al màxim possible els diferents graus, llicenciatures i especialitats per tal de poder-hi accedir.

31. Actualitzarem i revisarem la normativa normativa de desenvolupament de funció pública que ha quedat desfasada, com per exemple, el Decret de retribucions, el d'Acció Social, etc.

32. Instarem l'homogeneïtzació de les relacions de lloc de treball, amb una organització model general com a punt de partida.

33. Eliminarem la generalització del sistema de comissions de servei, convocarem un concurs de trasllats a resultes i adoptarem el sistema de concurs de trasllat permanent.

### ***Igualtat***

34. Mantindrem el coneixement de la normativa estatal i autonòmica en matèria d'igualtat en els temaris per accedir a la funció pública. Seguirem potenciant la formació en igualtat per a tot el funcionariat.

35. Assegurem l'ús no sexista del llenguatge i de la imatge dins totes les administracions públiques.

36. Introduïrem la perspectiva de gènere en les polítiques públiques amb la promoció d'àrees d'igualtat a cada conselleria i organismes autònoms i amb la creació i la dotació de les unitats d'igualtat, tal i com preveu la llei autonòmica d'Igualtat.

37. Atendrem al principi de paritat de dones i homes en els nomenaments i designacions dels càrrecs de responsabilitat que corresponguin a les autoritats autonòmiques, insulars i municipals i a les lliures designacions.

### ***Sector públic instrumental***

38. Promourem un conveni marc per als treballadors del sector públic instrumental. Equipararem salarialment les categories entre els diferents ens del sector públic instrumental.

39. Promourem i permetrem la mobilitat del personal entre ens del sector públic instrumental.

40. Revisarem les funcions dels organismes del sector públic instrumental i en promourem la modificació dels estatuts, si escau, per servir de suport a totes les institucions d'autogovern de les Illes Balears d'una forma més eficient.

41. Homogeneïtzarem tots els processos de selecció del sector públic instrumental i unificarem els recursos personals en els equips de direcció.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

- 42. La taula de negociació del sector públic instrumental serà executiva i vinculant.
- 43. Exigirem la derogació de les disposicions addicionals de les lleis de pressuposts de l'Estat que impedeixen la regulació contractual i les qualificacions de personal al sector públic instrumental.

### **Administracions públiques**

- 44. Exigirem la derogació de la Llei Montoro.
- 45. Seguirem implementant les clàusules socials, mediambientals, lingüístiques i d'igualtat en la contractació pública i l'activitat de foment, per implementar a la resta d'administracions públiques i traslladar el model al sector privat.
- 46. Exigirem l'aplicació del decret d'ús de llengües a l'Administració i farem del català la llengua prioritària en tots els processos d'oposicions. La redacció original de les proves serà en català i, en cas de discrepància, aquesta serà la versió que prevaldrà. La llengua de feina de les administracions públiques de les Illes Balears ha de ser el català.
- 47. Exigirem a l'Estat que a la Plataforma estatal de contractació publiqui els models en català per afavorir l'ús de la contractació en català, així com, també promourem que els models de la Junta Consultiva també estiguin disponibles en català en totes les administracions.
- 48. Estendrem al màxim possible la Plataforma d'Interoperabilitat de les Illes Balears (PINBAL) d'intercanvi de dades de totes les administracions. Ampliarem els certificats per usar-la al personal laboral.

### **Seguretat, emergències i protecció civil**

- 49. Impulsarem els serveis propis de les Illes Balears amb l'objectiu de dotar-los dels recursos necessaris per tal de garantir-ne l'eficàcia davant les emergències.
- 50. Dotarem els recursos tècnics, humans i pressupostaris necessaris per dur endavant la creació del cos de la policia autonòmica.
- 51. Aprovarem de la Llei de serveis de prevenció i extinció d'incendis i salvament de les Illes Balears.
- 52. Crearem el Grup de salvament i rescat de les Illes Balears. Redactarem i aprovarem el Pla Especial de recerca, salvament i rescat a les Illes Balears.
- 53. Impulsarem la creació de l'Institut de Bombers de Mallorca en el Consell de Mallorca.
- 54. Dotarem dels recursos necessaris a l'EBAP per garantir la creació d'una àrea de formació específica de Seguretat, Emergències i Protecció civil de la CAIB, que integri de manera efectiva la formació necessària i especialitzada dels diversos serveis d'emergències de la CAIB.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

55. Donarem una ubicació efectiva per un camp de pràctiques i maniobres amb foc, així com del camp de pràctiques i maniobres i galeria de tir integrada dins l'àrea de formació específica de Seguretat, Emergències i Protecció civil de l'EBAP.
56. Impulsarem de manera efectiva la realització de simulacres i la formació unificada de comandament i control multiagència de sinistres de tots els organismes, així com la intervenció i la gestió de grans emergències i catàstrofes.
57. Actualitzarem els plans especials d'emergències de la CAIB i els implementarem territorialment de forma progressiva. Per fer-ho possible dotarem els recursos tècnics, humans i pressupostaris necessaris.
58. Donarem formació a la ciutadania en la gestió de les emergències i configurarem un equip tècnic multidisciplinar per redactar projectes, planificar i executar amb les administracions i les entitats corresponents (ajuntaments, consells insulars, conselleries competents en matèria d'emergències, medi ambient, educació, etc.).
59. Crearem l'Observatori Públic de Seguretat i Emergències vinculat a la UIB, com a instrument de recollida, anàlisi i gestió de la informació relacionada amb la seguretat i les emergències, per tal de donar suport i assessorament a les administracions públiques en la presa de decisions i per a l'impuls dels projectes que permetin una gestió eficient de necessitats, inversions i models, de present i de futur, a les Illes Balears.
60. Instarem a l'Estat a modificar i actualitzar la Llei orgànica 2/1986, de forces i cossos de seguretat de l'Estat.
61. Impulsarem la creació i la revisió de tots els reglaments de prevenció de riscos laborals en l'àmbit de la seguretat, les emergències i la protecció civil, de conformitat amb la normativa de referència. Desenvoluparem i implementarem normativa relacionada amb la prevenció de riscos laborals de les policies locals, i configurarem equips tècnics en prevenció de riscos laborals, per garantir el desenvolupament de la normativa necessària, el suport i l'assessorament als ajuntaments i l'efectiva implementació.
62. Implementarem noves tecnologies i homogeneïtzarem els sistemes de gestió interna de les policies locals (unificació documental, etc.).

# SOBIRANIA I ACCIÓ EXTERIOR

Després de 40 anys d'haver-se aprovat la Constitució espanyola, la situació de les Illes Balears és cada cop més precària en el marc del sistema autonòmic vigent. L'estat de les autonomies i els diferents sistemes de finançament que s'han aprovat al llarg dels darrers anys, només han fet retrocedir les Illes Balears en renda per càpita i privar les administracions dels recursos necessaris per garantir les necessitats bàsiques de la ciutadania —sanitat, educació, serveis socials, cura dels espais naturals, etc.

De la mateixa manera institucions com ara el Tribunal Constitucional s'estan utilitzant com a eina recentralitzadora i per retallar la capacitat legislativa de la nostra comunitat autònoma. Els persistents greuges vers les necessitats de la ciutadania de les Balears i les mostres repetides d'indiferència dels diferents governs de l'Estat, ens fan arribar a la conclusió que cap acord futur en el marc de l'actual sistema resoldrà els problemes de les Illes Balears.

## *Proposta: cap a un nou pacte amb l'Estat*

MÉS per Mallorca creu que la sobirania de les Illes Balears rau en els ciutadans i les ciutadanes de les Illes Balears i, en conseqüència, en la capacitat per decidir-ne el grau i el desenvolupament d'aquesta.

La defensa de la sobirania és un dels elements diferenciadors de la proposta política de MÉS per Mallorca en relació amb la resta de partits i el fil conductor dels valors emancipadors que defensam. Consideram la sobirania com a eina per garantir no sols la democràcia, sinó també la dignitat de qualsevol persona i de qualsevol poble, en tots els àmbits de la vida i la presa de decisions.

## *Pel que fa a l'articulació interna de les Illes Balears*

1. MÉS per Mallorca impulsarà de forma immediata el desplegament de totes les competències previstes, amb una dotació suficient: la Policia autonòmica i les competències de justícia i telecomunicacions i la Sindicatura de Greuges.
2. Transferirem totes les competències previstes a l'Estatut a tots els consells.

3. Impulsarem la consideració legal dels consells insulars com a administració autonòmica amb caràcter general.

Amb tot, i com a resultat de la diagnosi efectuada a l'inici, pensam que la batalla que les nostres institucions hauran de lluitar els propers anys serà el de la rearticulació territorial i institucional de l'Estat espanyol i de la Unió Europea. Per tal que les Illes Balears no tornem a ser un convidat de pedra dins els nous escenaris que es plantejaran, cal que la nostra veu se senti i que participem de tots els espais de decisió possible per a incidir-hi i aconseguir una major quota de sobirania.

Per això, pel que fa l'àmbit de l'Estat espanyol:

4. Proposarem al Parlament una nova relació amb l'Estat. Aquest nou acord s'ha de basar en quatre pilars: bilateralitat a causa de la nostra situació geogràfica; sobirania fiscal que garanteixi una Agència Tributària pròpia i capacitat legislativa en temes impositius; competències exclusives en la plena normalització de la llengua catalana i la cultura pròpia, i control de les àrees clau de la nostra economia: ports i aeroports, demarcació de costes, mercat laboral, energia, transport, polítiques turístiques i seguretat.

5. Impulsarem un espai que depengui de les màximes institucions autonòmiques, que concreti aquesta nova relació o pacte amb l'Estat, que planifiqui el desenvolupament de l'autogovern, que treballi pel total desenvolupament de l'Estatut d'autonomia i la defensa i l'ampliació de l'àmbit competencial, com també impulsarem la creació d'una comissió bilateral de negociació per tal que s'implementi.

6. Iniciarem des de la Conselleria competent en matèria de participació, i fent ús de la llei de consultes aprovada aquesta legislatura, un procés de debat ciutadà i constituent sobre la nova relació amb l'Estat, les conclusions de les quals es traslladarien a través de la comissió bilateral, juntament amb els informes elaborats per l'organisme de planificació de l'autogovern.

7. Liderarem des del Govern i des del Parlament un entramat d'aliances polítiques i socials amb altres forces transformadores i pobles de l'Estat, especialment amb les forces sobiranistes d'esquerres que coincideixin amb l'objectiu del reconeixement de la plurinacionalitat de l'Estat espanyol i la defensa de la república com a forma de govern.

8. De forma immediata, portarem als tribunals totes les lleis i iniciatives estatals que siguin lesives per al nostre autogovern.

## ***En l'àmbit de les relacions exteriors***

Les Illes Balears es troben en una situació perifèrica des del punt de vista geogràfic, polític i econòmic en el si de la Unió Europea. Aquest fet, conformat per elements immutables (com la realitat insular) i mutables (la història del nostre arxipèlag al llarg dels segles fins avui), provoca que l'acció exterior del nostre territori cobri una importància cabdal per al desenvolupament sostenible del territori i la defensa dels drets i interessos dels ciutadans.

Per aquest motiu, la capacitat d'influència que un país com el nostre és capaç d'establir més enllà de les fronteres del seu propi territori insular esdevé cabdal per desplegar una defensa efectiva i eficaç dels interessos de la ciutadania.

MÉS per Mallorca proposa aquestes línies d'acció exterior:

9. Reordenarem l'acció exterior del Govern, ara mateix repartida entre diverses conselleries, per integrar-la dins un departament d'afers europeus i internacionals per tal de vehicular la nostra representació en aquests àmbits, amb una estructura que sigui coherent amb el rol euromediterrani de les Illes i les necessitats d'unitat d'acció que això comporta.
10. Acometrem la integració dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de Nacions Unides per tal d'establir, de manera transversal i interinstitucional, un clar horitzó de sostenibilitat ambiental, social, econòmic i cultural per al 2030.
11. Elaborarem un Pla Estratègic d'Acció Exterior i de la Unió Europea que identifiqui els objectius estratègics cabdals del nostre arxipèlag en termes d'acció exterior i de la Unió Europea, i establim objectius operatius clars i mesurables que ens permetin avaluar el nostre avanç en l'abast de les diferents fites.
12. Engegarem l'elaboració d'una Estratègia Marina de les Illes Balears que, de manera transversal, multisectorial i com a competència transferida, permeti dotar les Illes Balears d'una política marítima integrada.
13. Liderarem una aliança d'actors globals, per tal de defensar en el context europeu i de l'OMT una activitat turística sostenible, i per promoure i coordinar bones pràctiques en els àmbits europeu i internacional.
14. Revaluarem la nostra estratègia en el si de l'Euroregió i de la Conferència de Regions Perifèriques Marítimes d'Europa (CRPM).
15. Reestructurarem la nostra representació davant la Unió Europea, tot avaluant les necessitats concretes de les conselleries del Govern.
16. Reforçarem la nostra proactivitat en el si del procés legislatiu europeu en totes les etapes i institucions.
17. Defensarem el fet insular de manera mancomunada i transversal en totes les polítiques europees que resultin estratègiques, tot reforçant les relacions bilaterals

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

amb altres territoris insulars de la Mediterrània i l'activitat de l'Aliança de les Illes de la Mediterrània.

18. Reforçarem el nostre rol euromediterrani i n'augmentarem la cooperació social, econòmica i ambiental; principalment amb els territoris de la Mediterrània occidental.
19. Treballarem per al reconeixement de la llengua catalana a les institucions europees.
20. Negociarem amb les institucions europees el canvi d'estatus de les Illes Balears cap a una nova figura que prevegi les especificitats dels nostres territoris i que permeti més marge a les nostres institucions per aplicar polítiques que afectin el transport, la fiscalitat, el règim de propietat, la política comercial, el territori i el medi ambient, entre d'altres.

# **PARTICIPACIÓ I TRANSPARÈNCIA**

En aquesta legislatura, els drets de la ciutadania, la convivència en llibertat, el diàleg, la transparència, la participació i altres valors democràtics han estat en bona part restaurats, des dels perfils de la nova política del segle XXI. L'Administració pública està esdevenint l'ens pràctic, àgil i proper de la ciutadania que havia deixat de ser anys enrere.

MÉS per Mallorca du, en el seu ADN, un model organitzatiu basat en la màxima participació de la ciutadania en la presa de decisions. La mateixa idiosincràsia del nostre projecte polític és fruit de la ferma convicció que qualsevol acció política ha de sorgir de la societat civil i ha d'allunyar-se dels difusos lobbys de poder que responen a interessos d'uns pocs i sovint contraposats als de la majoria de la població.

Consideram que la implicació ciutadana i la consulta a la ciutadania sobre aspectes importants és imprescindible per aprofundir en la democràcia. Cal seguir fomentant la formació, la informació i la implicació de tothom en la vida política. El foment dels pressupostos participatius, la normalització del dret de decidir sobre tots aquells temes transcendentals i l'obligatorietat de debatre en seu parlamentària les iniciatives legislatives populars continuaran sent tres elements fonamentals de la nostra política.

Però no només ens limitarem a seguir facilitant la participació, sinó que obrirem més portes i finestres a les institucions. Només amb transparència real serà possible erradicar la xacra de la corrupció i poder exercir un control correcte sobre les accions de govern. Perquè si un govern fomenta la ciutadania i aposta per la transparència i la tolerància zero contra la corrupció, la democràcia hi guanyarà. I més democràcia, significa més prosperitat compartida per a tothom.

## **Transparència**

1. Establirem la rendició de comptes al parlament de l'Estat i l'execució dels pressupostos al començament de l'exercici següent. Exigirem responsabilitats per la gestió negligent dels doblers públics.
2. Potenciarem i dotarem de més mitjans i competències amb abast investigador a la Sindicatura de Comptes de les Illes Balears.
3. Establirem que la Sindicatura de Comptes faci auditories operatives, d'efectivitat de polítiques públiques i d'anàlisi i avaluació d'efectivitat de programes.
4. Canviarem la normativa perquè qualsevol modificació de contracte d'obra o d'obra pública i concessió que superi un terç del valor del projecte original requereixi autorització prèvia de la Sindicatura de Comptes.

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

5. Implementarem eines per publicar les despeses, els estats i la liquidació de les partides pressupostàries al portal del Govern, consells i ajuntaments. Farem els canvis normatius i donarem suport a les institucions per fer-ho efectiu.
6. Regularem per llei autonòmica la transparència en els ingressos i en les despeses dels partits polítics.
7. Farem una auditoria del deute públic amb mecanismes de participació ciutadana.
8. Establirem audiències ciutadanes i de rendició de comptes a l'administració autonòmica.
9. Facilitarem la presència ciutadana als plenaris, comissions, consells d'administració i juntes rectores dels organismes i patronats públics.
10. Desenvoluparem i implantarem de manera efectiva la Sindicatura de Greuges.
11. Farem una nova Llei de transparència pròpia de les Illes Balears, una nova Llei de dret a la informació i obrirem les dades del Govern a tota la ciutadania.

### Participació

12. Desenvoluparem la Llei de consultes populars que hem aprovat aquesta legislatura.
13. Revisarem la Llei autonòmica de subvencions. Facilitarem a la ciutadania i a les entitats suport en les seves activitats, simplifiquem la burocràcia de tramitació i les exigències de justificació de manera proporcional al volum de les quantitats rebudes.
14. Revisarem la normativa per facilitar a totes les administracions el pagament per bestreta de les subvencions.
15. Facilitarem espais i infraestructures públiques a les entitats socials.
16. Consolidarem i facilitarem la participació social a les entitats i als espais de participació institucional a col·lectius tradicionalment exclosos: dones, immigrants, joves, persones amb capacitats diferents, etc. de forma transversal i en igualtat de condicions que la resta de col·lectius.
17. Incorporarem clàusules socials, ambientals i lingüístiques als criteris de valoració i adjudicació de subvencions o al finançament d'entitats.
18. Estendrem les cartes de serveis oferts i les cartes de compromisos.
19. Fomentarem la implementació d'un sistema organitzat de participació, que coordini les iniciatives en l'àmbit municipal i supramunicipal, per tal de consolidar la participació com una eina real d'apoderament i codecisió.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

20. Conclourem les accions del Pla de Participació Ciutadana del Govern de les Illes Balears, i implemetarem els mecanismes de participació ciutadana recollits en la Llei de consultes populars i processos participatius.
21. Consolidarem els consells de participació sectorials, que esdevindran espais de deliberació i decisió conjunta i imprescindibles perquè el procés participatiu sigui real, representatiu i dotat de més legitimitat democràtica.
22. Avançarem en el Pla Interdepartamental de Participació Ciutadana.
23. Iniciarem i impulsarem els pressuposts participatius a les inversions, els donarem continuïtat i incrementarem anualment el percentatge del pressupost total del Govern i el Consell per ser debatut i definit entre ciutadania, entitats i administració.
24. Possibilitarem la tramitació obligatòria d'iniciatives legislatives populars (ILP) que tenguin el suport d'un mínim del 0'5% de la ciutadania. Farem els canvis necessaris perquè hi puguin participar les persones majors de 16 anys.
25. Instarem als òrgans competents a ampliar el dret del sufragi actiu i passiu en l'àmbit autonòmic a tota la ciutadania major d'edat, comunitària i no comunitària, després d'un període de dos anys de residència a les Illes Balears.
26. Crearem nous fòrums ciutadans, els impulsarem i els generalitzarem.
27. Desenvoluparem tots els mecanismes perquè, mitjançant la nova Llei del voluntariat, les entitats d'aquest sector puguin dur a terme les seves tasques i accions.
28. Desenvoluparem el previst a la nova Llei del voluntariat com a forma de participació organitzada, farem valer la tasca del voluntariat amb la creació el cens d'entitats de voluntariat, crearem els premis autonòmics del voluntariat, enfortirem el Fòrum Balear del Voluntariat com a vertader òrgan de representació, consulta, suport i estudi del voluntariat a les Illes i continuarem donant suport a la Plataforma del Voluntariat i a les federacions de voluntariat.
29. La participació i el voluntariat estaran presents dins l'estructura del Govern, amb una dotació pressupostària digna.
30. Impulsarem i donarem valor a la formació en participació i voluntariat dins el món educatiu.
31. Potenciarem l'associacionisme, especialment el constructiu i cooperatiu i col·laborarem amb les entitats, no només de forma econòmica, sinó encoratjant les iniciatives que es vulguin dur a terme.
32. Farem una nova Llei electoral que baixarà el llindar electoral al 3%.
33. Instarem a eliminar l'enviament de sobres de propaganda electoral i crearem llocs públics i neutrals d'accés a aquesta informació durant el període electoral.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

34. Instarem a la igualtat d'oportunitats: disposarem que totes les candidatures amb representació institucional disposin del mateix temps gratuït de propaganda electoral a cada mitjà de comunicació de titularitat pública. Les candidatures que no tenguin representació disposaran d'un temps no inferior a cinc minuts.
35. Instarem que els espais d'informació electoral en els mitjans públics s'atenguin únicament a criteris periodístics. Prohibirem que els espais informatius emetin so i imatges editades per les candidatures i partits polítics. Una comissió de control, adscrita a la Junta Electoral, vetllarà per la imparcialitat dels informatius.
36. Aplicarem i impulsarem l'escó 60 recentment creat per permetre la participació ciutadana als plens del Parlament i facilitarem la tramitació d'iniciatives legislatives populars.

### **Radicalitat democràtica**

37. Estipularem que el codi ètic estableixi que cap persona investigada judicialment i amb mesures cautelars imposades per un tribunal formi part del govern autonòmic o insular.
38. Retirarem reconeixements a les persones que hagin estat condemnades en casos de corrupció.
39. Depurarem responsabilitats jurídiques de polítics, funcionaris i ciutadans implicats i exigirem el retorn dels doblers malversats.
40. Reclamarem la modificació de la normativa per tal que la condemna ferma aplicada a un treballador o una treballadora pública per qualsevol classe de falta o delictes comès en l'exercici de les seves funcions, per tal d'estar adscrit al règim de serveis especials, dugui aparellada la pèrdua de tots els drets obtinguts en funció d'haver ocupat aquests serveis especials.
41. Limitarem el nombre de càrrecs a un sou remunerat per persona, qualsevulla sigui la institució.
42. Reclamarem de forma immediata tots els doblers desviats per corrupció als responsables.
43. Establirem un règim d'incompatibilitats clar i contundent, per tal d'evitar que la política esdevengui una oportunitat per afavorir negocis privats. La dedicació a temps complet ha de ser justificada i remunerada, però sobretot incompatible amb l'activitat econòmica. Lluitarem contra les portes giratòries.
44. Modificarem la normativa necessària per exigir la responsabilitat patrimonial de la gestió corrupta o negligent.
45. Habilitarem els mecanismes necessaris per lluitar contra l'economia submergida i el frau fiscal, tot establint mesures per evitar l'evasió de capitals guanyats aquí a paradisos fiscals i entramats financers especulatius.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

46. Dotarem a l'Agència Tributària de les Illes Balears de majors competències. Mentrestant, demanarem una major coordinació amb la Delegació d'Hisenda de l'Agència Tributària Estatal, amb la finalitat de combatre el frau fiscal. Compartirem la informació estratègica que afecti les Illes Balears i millorarem la recaptació impositiva
47. Realitzarem un registre dels lobbys de pressió de les Illes Balears.
48. Estudiarem nous models de plecs de contractes per penalitzar a les empreses que hagin estat vinculades a casos de corrupció, segons sentència judicial ferma, quan l'administració els vulgui contractar.
49. Adoptarem mesures antitransfugisme amb una regulació pertinent dels electes no adscrits.

# LLENGUA, CULTURA, MEMÒRIA DEMOCRÀTICA I PATRIMONI

La cultura és un concepte polièdric que entronca amb múltiples facetes de l'acció política: des de l'educació al lleure passant per la cura i la defensa del patrimoni, el foment de les institucions públiques i l'activitat econòmica i professional. En l'actual context de globalització, una cultura com la nostra necessita estructures culturals fortes, tant públiques com privades, que serveixin per assegurar-ne la supervivència enmig d'un capitalisme cada cop més depredador i poc respectuós amb les expressions culturals minoritzades.

La llengua pròpia, la catalana, és el principal símbol de la nostra identitat com a poble i, en conseqüència, és un patrimoni que hem de protegir i impulsar. Volem que sigui, de bon de veres, la llengua comuna i l'eina de cohesió d'una societat diversa i plural. I també volem que sigui present en tots els àmbits per garantir els drets lingüístics dels ciutadans i fer possible, a la pràctica, que se n'incrementi l'ús social.

D'aquí, la impetuosa necessitat de consolidar les estructures que permetin conservar i desenvolupar el nostre més preuat patrimoni: la llengua i la cultura catalana.

Així mateix, cal impulsar l'educació artística i literària dins l'educació formal, l'associacionisme i l'educació no reglada, per tal d'assegurar el contacte primerenc de tota la societat amb les manifestacions culturals de tota mena.

Per això, volem impulsar una idea de la cultura que inclogui la totalitat de les seves manifestacions, amb la finalitat de mantenir i fer créixer l'activitat cultural a tots els àmbits.

I de manera específica, defensarem l'ús de la llengua catalana i continuarem enfortint les relacions entre els diferents territoris on es parla. Un aspecte fonamental d'aquest objectiu és la protecció i foment de la producció i el consum cultural, així com la circulació interna i a l'exterior d'aquestes produccions, amb una especial atenció als nous canals de difusió i formats sorgits amb la irrupció de les noves tecnologies, ja que és vital no quedar despenjats de la digitalització creixent de la distribució de continguts artístics i culturals.

Hem desenvolupat una sèrie de propostes concretes per continuar amb el canvi que s'inicià el 2015:

## Llengua

1. Liderarem un pacte per la llengua entre les diferents forces polítiques, a la fi que ningú instrumentalitzi la diversitat lingüística i cultural com un factor de confrontació.

## PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023

2. Implementarem clàusules lingüístiques en la contractació.
3. Reformarem la Llei de consum perquè també tengui en compte els drets lingüístics de la ciutadania.
4. Desenvoluparem la Llei de normalització lingüística, sobretot pel que fa a l'àmbit dels mitjans de comunicació, i vetlarem pel seu compliment .
5. Continuarem amb les campanyes o accions per posar en valor la llengua catalana i apoderar la ciutadania perquè s'animi a usar-la, de manera que es percebi també com un factor d'enriquiment personal i de cohesió social.
6. Vetlarem pel bon funcionament de l'Oficina de Defensa dels Drets Lingüístics.
7. Reforçarem els recursos humans dedicats a l'assessorament, i especialment a la dinamització lingüística a totes les institucions.
8. Treballarem per disposar d'un tribunal permanent en les convocatòries de proves de llengua catalana que convoca el Govern.
9. Augmentarem les beques i els premis destinats a fomentar la creació literària en català.
10. Col·laborarem de forma contínua amb les entitats i les institucions amb l'objectiu de dissenyar estratègies conjuntes per al foment de l'ús de la llengua catalana.
11. Promourem la cultura en llengua catalana i li donarem el màxim espai de difusió.
12. Vetlarem per la qualitat lingüística dels mitjans de comunicació en català.
13. Establirem convenis amb les empreses privades per tal d'oferir cursos de català al mateix lloc de treball.
14. Actualitzarem els reglaments d'ús de la llengua catalana a totes les administracions.

### Cultura

15. Treballarem perquè els espais culturals, com els arxius, biblioteques i museus, estiguin ben dotats de personal per tal d'oferir un millor servei a la ciutadania.
16. Dotarem tots els centres sostinguts amb fons públics d'un Pla director i un de centre.
17. Elaborarem un Pla de millores dels equipaments culturals del Govern, i en reclamarem inversions estatals.
18. Reclamarem a l'Estat, la museïtzació de les seccions arqueològica i etnològica del Museu de Mallorca.
19. Crearem una web en la qual es reculli el «Mapa virtual», actualitzat durant aquesta legislatura, dels equipaments culturals, públics i privats, de les illes.

## **PROGRAMA ELECTORAL MÉS PER MALLORCA 2019-2023**

20. Impulsarem centres de creació culturals per promocionar la cultura i l'intercanvi artístic cultural.
21. Assegurarem el bon funcionament amb els recursos adients del recentment creat Institut d'Indústries Culturals i aprovarem la Llei d'indústries culturals i creatives de les illes balears.
22. Seguirem apostant per l'Institut Ramon Llull com a eina de promoció de la nostra cultura i la nostra llengua a l'exterior, i per la col·laboració amb l'IEC i amb d'altres entitats de les lletres catalanes.
23. Continuarem treballant amb el Circuit Talent IB, la Fira B i potenciarem el CACIM.
24. Consolidarem l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears com l'orquestra de qualitat, social, oberta a la ciutadania i a totes les illes, amb concerts per tot el territori.
25. Seguirem fomentant la investigació musicològica i l'edició i audició de músics illencs.
26. Fomentarem la literatura i la lectura a través d'iniciatives que donin prestigi a la creació en llengua catalana.
27. Continuarem donant suport a les empreses editorials, especialment les que publiquen en llengua catalana.
28. Impulsarem la cultura audiovisual a través del treball en xarxa dels diferents arxius del so i de la imatge dels respectius consells insulars, així com amb altres organismes que treballen en aquest camp.
29. Impulsarem un programa de cultura per a la inclusió social, en el qual participaran entitats socials i equipaments culturals.
30. Treballarem per actualitzar la legislació actual en matèria de museus, arxius i biblioteques.
31. Vetlarem pel bon funcionament del Consell de la Cultura de les Illes Balears, òrgan de participació de les diferents institucions i agents privats, entitats i associacions que treballen per la cultura.
32. Impulsarem l'avançament del 75% dels ajuts a la cultura a totes les línies de subvencions i impulsarem les clàusules socials i laborals a les línies d'ajuts i als contractes que evitin la precarietat laboral d'artistes.
33. Prioritzarem el pressupost d'IB3 destinat a la creació de la indústria audiovisual local, per crear un producte propi i identitari.
34. Col·laborarem amb la resta de territoris de parla catalana, afavorirem les coproduccions i la recepció mútua de les produccions culturals, per tal de crear un vertader espai audiovisual comú.
35. Impulsarem la Llei audiovisual de les Illes Balears.

## **Memòria democràtica**

36. Continuarem amb la tasca de recuperació de les persones desaparegudes durant la guerra civil i el franquisme iniciades aquesta legislatura, i desenvoluparem el Pla anual d'exhumació i localització de fosses, fins que no en quedi cap sense identificar.
37. Continuarem desenvolupant la Llei de memòria i reconeixements democràtics.
38. Divulgarem la memòria democràtica als centres d'ensenyament per la qual dissenyarem una línia d'ajuts adreçada a projectes de divulgació de la memòria com a poble.
39. Investigarem des de la perspectiva de gènere les conseqüències de la guerra i de la repressió en les dones, i impulsarem els reconeixements públics necessaris per reconèixer el llegat democràtic de les dones.
40. Identificarem els camps de treball i presons, els senyalitzarem i hi organitzarem visites guiades.
41. Impulsarem una línia dins l'arxiu del so i la imatge per crear un banc audiovisual de testimonis.

## **Patrimoni**

42. Reconèixerem i difondrem artistes i artesans representatius de la història, que han treballat aquí i a fora.
43. Seguirem amb la recuperació del patrimoni, exemples d'això, la recuperació dels molins o les torres de defensa i les embarcacions tradicionals.
44. Crearem una línia d'ajuts per a ajuntaments per tal de recuperar elements patrimonials dels municipis.
45. Seguirem amb la política de compra de col·leccions de béns culturals.
46. Promocionarem campanyes destinades a infants i joves per fer conèixer el patrimoni.
47. Difondrem el projecte de Patrimoni en Xarxa, per a donar a conèixer la tasca de les entitats vinculades al patrimoni.
48. Continuarem desenvolupant el Catàleg de patrimoni immaterial i difondrem les iniciatives proposades al Pla Director.
49. Destinarem l'1% de les inversions de les diferents institucions a patrimoni a través de projectes participatius.
50. Consolidarem el Museu Marítim de Mallorca i impulsarem iniciatives de col·laboració entre diferents entitats i la resta de les illes.
51. Apostarem per la recuperació, l'impuls i la protecció de la navegació tradicional.



M+ S